

Materiały do brioflory Polski północno-wschodniej zebrane przez Longina Olesińskiego w latach 1955–1994

BARBARA FOJCIK

FOJCIK, B. 2020. Contribution to the bryoflora of north-eastern Poland collected by Longin Olesiński in 1955–1994. *Fragmenta Floristica et Geobotanica Polonica* 27(2): 277–296. e-ISSN 2449-8890, ISSN 1640-629X.

ABSTRACT: This paper provides information about the bryophyte herbarium specimens collected by Longin Olesiński in 1955–1994 in north-eastern Poland. The data comprises 210 species collected at 395 sites.

KEY WORDS: distribution, liverworts, mosses, Poland

B. Fojcik, Instytut Botaniki, Biotechnologii i Ochrony Środowiska, Uniwersytet Śląski, ul. Jagiellońska 28, 40-032 Katowice, Polska; e-mail: fojcik@us.edu.pl

WSTĘP

Longin Olesiński był wybitnym znawcą roślinności łąkowej. Urodził się 11 kwietnia 1929 r. w Chrzanowie. Tu ukończył szkołę powszechną. W czasie okupacji, w latach 1943–1945, pracował w fabryce lokomotyw jako uczeń modelarstwa odlewniczego. Po wojnie uczęszczał do klasy matematyczno-fizycznej liceum ogólnokształcącego w Chrzanowie, które ukończył zdając maturę w czerwcu 1950 r. We wrześniu tego roku zdał egzamin wstępny na Wydział Leśny Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie, jednak z powodu braku miejsc został skierowany na Wydział Rolny Wyższej Szkoły Rolniczej w Olsztynie. W lutym 1954 r. uzyskał dyplom inżynierski. Następnie, do października 1955 r., kontynuował naukę na studiach magisterskich, w specjalizacji uprawy łąk i pastwisk. Pracę magisterską, dotyczącą roślinności łąk w dolinie Łyny, wykonał pod kierunkiem prof. Henryka Kerna. 1 listopada 1955 r. rozpoczął pracę jako asystent w Katedrze Upraw Łąk i Pastwisk Wyższej Szkoły Rolniczej w Olsztynie. Rozprawę doktorską, pt. „Występowanie komonicy błotnej (*Lotus uliginosus* Schk.) w województwie olsztyńskim oraz jej ekotypy” obronił w 1964 r. uzyskując stopień doktora nauk rolniczych. W 1989 r. uzyskał stopień doktora habilitowanego nauk rolniczych na podstawie rozprawy pt. „Geobotaniczna charakterystyka Niziny Staropruskiej”. Od 1990 r. aż do emerytury pracował na stanowisku docenta w Zakładzie Łąkarstwa Akademii Rolniczo-Technicznej w Olsztynie (ANONIM 2008; ENCYKLOPEDIA WARMII I MAZUR; LONGIN OLESIŃSKI).

Chętnie uczestniczył w doksztalcaniu nauczycieli szkół rolniczych i pracowników służby rolnej. Przez wiele lat współpracował z redakcją wydawanego w Olsztynie rolniczego tygodnika „Nasza Wieś” (pełnił społecznie funkcję doradcy merytorycznego, sporządzał także rysunki i redagował kącik dla dzieci). Za działalność naukową i społeczną otrzymał wiele odznaczeń i wyróżnień, w tym Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzeniu Polski, Złoty Krzyż Zasługi, Medal Komisji Edukacji Narodowej oraz Medal 40-lecia Akademii Rolniczo-Technicznej w Olsztynie. Zmarł 4 czerwca 2003 r. w wieku 74 lat, w Olsztynie (ANONIM 2008; ENCYKLOPEDIA WARMII I MAZUR; LONGIN OLESIŃSKI).

Dorobek naukowy Longina Olesińskiego obejmuje 35 prac oryginalnych, a także kilkadziesiąt opracowań popularno-naukowych oraz ekspertyz dotyczących użytków zielonych na Warmii i Mazurach. Jego badania naukowe skupiały się głównie wokół flory roślin naczyniowych i roślinności siedlisk łąkowo-pastwiskowych i torfowisk. Interesował się także biologią wybranych gatunków roślin. Uczestniczył w opracowywaniu *Atlasu Florae Europaeae* oraz *Atlasu rozmieszczenia roślin naczyniowych w Polsce*. Był też współtwórcą i kuratorem zielnika naukowego, liczącego około 8 tys. okazów roślin naczyniowych (ANONIM 2008; ENCYKLOPEDIA WARMII I MAZUR; LONGIN OLESIŃSKI). Zainteresowania naukowe Olesińskiego nie ograniczały się jedynie do roślin naczyniowych, o czym świadczy współautorstwo prac dotyczących grzybów (OLESIŃSKI & WOJEWODA 1985–1987), mszyc (OLESIŃSKI & SZELIGIEWICZ 1974), a także liczne zbiory mszaków.

Można pokusić się o stwierdzenie, że Longin Olesiński lubił mszaki. Świadczy o tym nie tylko ilość zebranych przez niego materiałów, liczona w tysiącach torebek. W swojej przygodzie z mszakami nie ograniczał się jedynie do wykonywania dokumentacji briologicznej z interesujących go zbiorowisk roślinnych (łąki, pastwiska i torfowiska), lecz zbierał mszaki także z innych siedlisk (m.in. epifity) i przy różnych okazjach (np. w trakcie zagranicznych wyjazdów do dawnego NRD czy Bułgarii). Wiele materiałów sam oznaczył, utrzymywał także kontakty z uznanymi briologami, służącymi mu pomocą w identyfikacji gatunków (Marian Kuc, Kazimierz Karczmarz). Wziął udział w zorganizowanej przez Sekcję Briologiczną PTB wycieczce briologicznej w Góry Izerskie (25–27.09.1981 r.) (KARCZMARZ 1986). Stanowiska zebranych przez niego rzadkich i interesujących gatunków cytowane są w opracowaniach briogeograficznych (np. TOBOLEWSKI & WOJTERSKI 1988).

Zebrane materiały zielnikowe, obejmujące mchy i wątrobowce, L. Olesiński złożył w zielniku mszaków (KRAM-B) Instytutu Botaniki PAN w Krakowie. Celem pracy jest przedstawienie tych zasobów w uporządkowanej formie po uprzedniej rewizji zbiorów.

MATERIAŁY I METODY

Rewizji poddano materiały zielnikowe zebrane przez Longina Olesińskiego w latach 1955–1994. Oznaczone gatunki zestawiono w postaci listy florystycznej, ułożonej w kolejności alfabetycznej. Nazewnictwo wątrobowców przyjęto za KLAMĄ (2006), zaś mchów za OCHYRĄ i in. (2003), z uwzględnieniem późniejszych zmian. Dla każdego gatunku podano stanowiska, z których pochodzą zebrane materiały (w kolejności alfabetycznej). Nazwy miejscowości i ich przynależność administracyjna zostały zweryfikowane i uaktualnione zgodnie z wykazem urzędowych nazw miejscowości i ich części, ogłoszonym rozporządzeniem Ministra Administracji i Cyfryzacji z dnia 13 grudnia 2012 r., z uwzględnieniem późniejszych zmian. W przypadku, gdy zbiory z danego stanowiska dotyczą dwóch lub więcej kwadratów ATMOS lub

zbierane były w różnych latach, dane te także zostały uwzględnione w liście florystycznej. Uwzględniono także materiały stanowiące domieszkę do gatunków głównych w danych torebkach – jeżeli gatunek został odnotowany z określonego stanowiska tylko w takiej formie, stanowisko takie oznaczono gwiazdką (*). Nie uwzględniono niewielkiej ilości materiałów wątpliwych (gdy niemożliwe było jednoznaczne oznaczenie do gatunku, np. okazy z rodzaju *Orthotrichum* bez sporogonów lub płonne okazy z rodzaju *Pellia*), albo o nieustalonej aktualnie lokalizacji.

Spis stanowisk w porządku alfabetycznym, z uwzględnieniem aktualnej przynależności do gminy (skrót gm.) i województwa, oraz lokalizacji w siatce ATMOS i roku zbioru:

Ameryka – osada w gm. Olsztynek, warmińsko-mazurskie, Be 61, 1982; **Bachorza** – osada w gm. Ryn, warmińsko-mazurskie, Bf 30, 1956; **Bagienice Małe** – wieś w gm. Mragowo, warmińsko-mazurskie, Be 37 i 47, 1959; **Bałcyny** – osada w gm. Ostróda, warmińsko-mazurskie, Bd 78, 1988; **Barkweda** – osada w gm. Dywity, warmińsko-mazurskie, Be 42, 1958; **Bartag** – wieś w gm. Stawiguda, warmińsko-mazurskie, Be 52, 1957; **Bęsia** – osada w gm. Kolno, warmińsko-mazurskie, Be 36, 1987; **Biała Góra** – wieś w gm. Sztum, pomorskie, Bd 32, 1985; **Biebrza** – osada w gm. Rajgród, podlaskie, Bf 66, 1977, 1985; **Bielice** – wieś w gm. Biskupiec, warmińsko-mazurskie, Bd 85, 1958; **Biesal** – wieś w gm. Gietrzwałd, warmińsko-mazurskie, Be 50, 1958; **Biędara** – uroczysko w gm. Stawiguda, warmińsko-mazurskie, Be 62, 1987; **Biskupiec** – wieś gminna, warmińsko-mazurskie, Bd 85, 1958; **Boćwiński Młyn** – osada w gm. Gołdap, warmińsko-mazurskie, Af 93, 1985; **Bogdanka** – część wsi Pniewo-Czeruchy w gm. Regimin, mazowieckie, Ce 43, 1981; **Boguchwały** – wieś w gm. Milakowo, warmińsko-mazurskie, Be 30, 1959; **Bogumiły** – wieś w gm. Pisz, warmińsko-mazurskie, Bf 72, 1956; **Borki** – rezerwat w gm. Kruklanki, warmińsko-mazurskie, Bf 03, 1986; **Borówno** – osada leśna w gm. Lidzbark, warmińsko-mazurskie, Cd 18, 1980; **Braniewo** – miasto gminne, warmińsko-mazurskie, Ad 88, 1985; **Broniszewo** – kolonia w gm. Młynary, warmińsko-mazurskie, Bd 08, 1981; **Bryńsk Królewski** – osada leśna w gm. Górzno, kujawsko-pomorskie, Cd 18, 1980; **Budwity** – osada w gm. Małdyty, warmińsko-mazurskie, Bd 37, 1985; **Budy Uniskie** – lokalizacja w okolicy wsi Uniszki w gm. Wieczfnia Kościelna, mazowieckie, Ce 22, 1987; **Budy Wolińskie** – część wsi Wola Łaszewska w gm. Siemiatkowo, mazowieckie, Ce 50, 1979; **Buńki** – osada w gm. Ostróda, warmińsko-mazurskie, Be 60, 1966; **Bykowo** – osada w gm. Korsze, warmińsko-mazurskie, Be 06, 1984; **Bystre-Kurzyny** – przysiółek wsi Bystre-Chrzany w gm. Krzynowłoga Mała, mazowieckie, Ce 14, 1980; **Cerkiewnik** – wieś w gm. Dobre Miasto, warmińsko-mazurskie, Be 32, 1956, 1958; **Chmielewo** – wieś w gm. Nowogród, podlaskie, Cf 12, 1977; **Chochół** – wieś w gm. Świętajno, warmińsko-mazurskie, Be 77, 1986; **Chorzele** – miasto gminne, mazowieckie, Ce 05, 1978; **Choszczewka** – wieś w gm. Dzierzgowo, mazowieckie, Ce 23, 1987; **Ciechanowiec** – miasto gminne, podlaskie, Cf 66, 1983; **Ciechanówko** – wieś w gm. Lidzbark, mazowieckie, Cd 08, 1984; **Czarny Piec** – wieś w gm. Jedwabno, warmińsko-mazurskie, Be 73, 1983; **Czulpa** – przysiółek wsi Wilamowo (dawnie Czupła), warmińsko-mazurskie, Bd 37, 1987; **Cwiklinek** – wieś w gm. Płofsk, mazowieckie, Ce 72, 1978; **Dajtki** – część miasta Olsztyn, warmińsko-mazurskie, Be 52, 1957; **Dalekie** – wieś w gm. Długosiodło, mazowieckie, Ce 79, 1958; **Dąbrówno** – wieś gminna, warmińsko-mazurskie, Bd 99, 1958; **Dębnik** – wieś w gm. Reszel, warmińsko-mazurskie, Be 16, 1984; **Dęby** – wieś w gm. Górowo Iławskie, warmińsko-mazurskie, Ae 82, 1982; **Dęby-Łyse** – część wsi Dęby w gm. Łyse, mazowieckie, Be 99, 1987; **Diabla Góra** – osada leśna w gm. Kruklanki, warmińsko-mazurskie, Bf 02, 1987; **Dłużki** – wieś w gm. Gietrzwałd, warmińsko-mazurskie, Be 50, 1982; **Dobarz** – kolonia wsi Budy w gm. Trzcianne, podlaskie, Bf 96 i Cf 06, 1987; **Dobrag** – osada w gm. Barczewo, warmińsko-mazurskie, Be 44, 1960; **Dobre Miasto** – miasto gminne, warmińsko-mazurskie, Be 22, 1956, 1981; **Dobrocin** – osada w gm. Małdyty, warmińsko-mazurskie, Bd 38, 1985, 1987; **Dobry Lasek** – wieś w gm. Piecki, warmińsko-mazurskie, Be 58, 1986; **Dobrzykowo** – przysiółek wsi Garbno w gm. Barciany, warmińsko-mazurskie, Ae 97, 1984; **Dojlidy** – część miasta gminnego Białystok, podlaskie, Cg 10, 1958; **Drogoszewo** – osada w gm. Miastkowo, podlaskie, Cf 11, 1977; **Dudka** – osada w gm. Wydminy, warmińsko-mazurskie, Bf 22, 1982; **Dunajek** – wieś w gm. Gołdap, warmińsko-mazurskie, Bf 04, 1985; **Durag** – wieś w gm. Ostróda, warmińsko-mazurskie, Bd 69, 1987; **Dybowo** – osada w gm. Mikołajki, warmińsko-mazurskie, Bf 40, 1981; **Dylewo** – osada w gm. Grunwald, warmińsko-mazurskie, Bd 79, 1956; **Dymer** – wieś w gm. Biskupiec, warmińsko-mazurskie, Be 45 i 46, 1956, 1977; **Dziektarzewo** – rezerwat w gm. Baboszewo, mazowieckie, Ce 61, 1983; **Dzierzgoń** – miasto gminne, pomorskie, Bd 35, 1986; **Dziśnity** – wieś w gm. Małdyty, warmińsko-mazurskie, Bd 47, 1983; **Frańkowo** – wieś w gm. Nidzica, warmińsko-mazurskie, Be 81, 1982, 1987; **Frombork** – miasto

gminne, warmińsko-mazurskie, Ad 87, 1985; **Galwica** – rezerwat w gm. Jedwabno, warmińsko-mazurskie, Be 85, 1986; **Galajny** – wieś w gm. Górowo Iławeckie, warmińsko-mazurskie, Ae 83, 1981; **Gamerki Małe** – wieś w gm. Jonkowo, warmińsko-mazurskie, Be 40, 1982; **Gamerki Wielkie** – wieś w gm. Jonkowo, warmińsko-mazurskie, Be 40, 1982; **Garbno** – wieś w gm. Barciany, warmińsko-mazurskie, Ae 97, 1984; **Gardyny (gm. Młynary)** – część wsi Kraskowo w gm. Młynary, warmińsko-mazurskie, Bd 07, 1981; **Gardyny (gm. Nidzica)** – wieś w gm. Dąbrówno, warmińsko-mazurskie, Be 90, 1979; **Gągławki** – wieś w gm., Stawiguda, warmińsko-mazurskie, Be 62, 1982; **Gazwa** – wieś w gm. Mragowo, warmińsko-mazurskie, Be 37, 1959; **Gęsia Góra** – wyniesienie koło wsi Lipowe w gm. Krukłanki, warmińsko-mazurskie, Bf 13, 1986; **Gierkińskie Bagna** – błota na północny-wschód od osady Gierkiny w gm. Sępólno, warmińsko-mazurskie, Ae 87, 1981; **Gisiel** – wieś w gm. Dźwierzuty, warmińsko-mazurskie, Be 56, 1956, 1971; **Giżycko** – miasto gminne, warmińsko-mazurskie, Bf 11 i 21, 1985, 1986, 1987; **Głodowo** – wieś w gm. Ruciane-Nida, warmińsko-mazurskie, Bf 50, 1958; **Goluska Kepa** – rezerwat w gm. Biezuń, mazowieckie, Cd 49, 1983; **Góra Dylewska** – wzniesienie w obrębie Wzgórz Dylewskich w gm. Ostróda, warmińsko-mazurskie, Bd 79, 1956; **Góra Strękowa** – wieś w gm. Zawady, podlaskie, Cf 06, 1987; **Górki** – osiedle koło wsi Kolonia gm. Świętajno, warmińsko-mazurskie, Be 78, 1982; **Górowo** – osada w gm. Kolno, warmińsko-mazurskie, Be 26 i 36, 1957, 1958; **Górowo Iławeckie** – miasto gminne, warmińsko-mazurskie, Ae 92, 1956, 1982; **Góry** – dawne leśnictwo w Lasach Dylewskich, Bd 79, 1956; **Grabín** – wieś w gm. Ostróda, warmińsko-mazurskie, Bd 69, 1982; **Grajewo** – miasto gminne, podlaskie, Bf 65, 1977; **Grale** – wieś w gm. Kadzidło, mazowieckie, Cf 00, 1979; **Grądy** – wieś w gm. Orzysz, warmińsko-mazurskie, Bf 42, 1958; **Grądy-Woniecko** – osada w gm. Rutki, podlaskie, Cf 15, 1986; **Grom** – wieś w gm. Pasym, warmińsko-mazurskie, Be 65, 1959; **Gronity** – wieś w gm. Gietrzwałd, warmińsko-mazurskie, Be 52, 1982; **Gronowo** – wieś w gm. Lubomino, warmińsko-mazurskie, Be 21, 1959; **Gródki** – wieś w gm. Płońsk, warmińsko-mazurskie, Cd 19, 1978; **Guja** – wieś w gm. Węgorzewo, warmińsko-mazurskie, Ae 99, 1983; **Hawa** – miasto gminne, warmińsko-mazurskie, Bd 76, 1958; **Inowrocław** – miasto gminne, kujawsko-pomorskie, Cc 68, 1994; **Jabłonka** – wieś w gm. Dźwierzuty, warmińsko-mazurskie, Be 66, 1977; **Jachowo** – wieś w gm. Lelkowo, warmińsko-mazurskie, Ae 80, 1986; **Jagodzin** – uroczysko w gm. Pisz, warmińsko-mazurskie, Be 60, 1986; **Jakunówko** – wieś w gm. Pozezdrze, warmińsko-mazurskie, Bf 02, 1980; **Jankówko** – osada w gm. Wilczęta, warmińsko-mazurskie, Bd 18, 1985; **Janów** – osada w gm. Elbląg, warmińsko-mazurskie, Bd 16, 1985; **Januskowo** – wieś w gm. Kozłowo, warmińsko-mazurskie, Be 81, 1987; **Jaroty** – wieś w gm. Stawiguda, warmińsko-mazurskie, Be 52, 1957; **Jarzębiec** – osada w gm. Płoskinia, warmińsko-mazurskie, Ad 99, 1981; **Jasne** – obecnie rezerwat w gm. Iława, warmińsko-mazurskie, Bd 56, 1987; **Jazgarka** – wieś w gm. Kadzidło, mazowieckie, Ce 09, 1987; **Jedwabno** – wieś gminna, warmińsko-mazurskie, Be 74, 1982; **Jelonki** – wieś w gm., Rychliki, warmińsko-mazurskie, Bd 26, 1985; **Jeziro Sasek Mały** – jezioro w gm. Jedwabno, warmińsko-mazurskie, Be 85, 1986; **Jeziro Sasek Mały (S)** – południowy kraniec jeziora Sasek Mały w gm. Jedwabno, warmińsko-mazurskie, Be 85, 1986; **Jeziro Francuskie** – obecnie rezerwat w gm. Ostróda, warmińsko-mazurskie, Bd 79, 1956; **Jeziro Leleskie (N)** – północny kraniec jeziora Leleskiego w gm. Pasym, warmińsko-mazurskie, Be 65, 1986; **Jeziro Lisunie** – obecnie rezerwat w gm. Mikołajki, warmińsko-mazurskie, Be 49, 1959; **Jeziro Nicponek** – jezioro w gm. Pisz, warmińsko-mazurskie, Bf 60, 1985; **Jezirowskie** – wieś w gm. Krukłanki, warmińsko-mazurskie, Bf 12, 1985; **Jonkowo** – wieś gminna, warmińsko-mazurskie, Be 41, 1956, 1958, 1959, 1966, 1981, 1985, 1987; **Józefowo** – osada w gm. Wilczęta, warmińsko-mazurskie, Bd 18, 1985; **Jurki** – wieś w gm. Zbójna, podlaskie, Cf 02, 1977, 1984; **Kaczynos** – osada w gm. Stare Pole, pomorskie, Bd 24, 1986; **Kajkowo** – wieś w gm. Ostróda, warmińsko-mazurskie, Bd 69, 1956; **Kal** – wieś w gm. Węgorzewo, warmińsko-mazurskie, Bf 00, 1958; **Kalsk** – obecnie Rzecznica, wieś w gm. Pasłęk, warmińsko-mazurskie, Bd 16, 1985; **Kałęczyn** – osada w gm. Pisz, warmińsko-mazurskie, Bf 71 i 72, 1956; **Kamionka** – dawne leśnictwo w Lasach Dylewskich, warmińsko-mazurskie, Bd 79, 1956; **Kanigowo** – wieś w gm. Nidzica, warmińsko-mazurskie, Ce 02, 1987; **Karaska** – kolonia w gm. Kadzidło, mazowieckie, Ce 08, 1977; **Karolewko** – osada w gm. Bartoszyce, warmińsko-mazurskie, Ae 94, 1981; **Karwacz** – wieś w gm. Przasnysz, mazowieckie, Ce 36, 1987; **Karwica** – wieś w gm. Ruciane-Nida; warmińsko-mazurskie, Be 79, 1987; **Kasprzy** – wieś w gm. Szczytno, warmińsko-mazurskie, Be 66, 1977; **Kazimierz** – wieś w gm. Kosakowo, pomorskie, Ac 69, 1987; **Kątki** – osada w gm. Zalewo, warmińsko-mazurskie, Bd 47, 1958; **Kikity** – wieś w gm. Jeziorany, warmińsko-mazurskie, Be 25, 1968; **Kisielice (N)** – na północ od miasta gminnego, warmińsko-mazurskie, Bd 64, 1988; **Kiwity** – wieś gminna,

warzyńsko-mazurskie, Be 14, 1987; **Klebark Wielki** – wieś w gm. Purda, warzyńsko-mazurskie, Be 53, 1987; **Klonowo** – wieś w gm. Lidzbark, warzyńsko-mazurskie, Cd 08, 1988; **Kobułty** – wieś w gm. Biskupiec, warzyńsko-mazurskie, Be 46, 1956; **Kociołek Szlachecki** – wieś w gm. Pisz, warzyńsko-mazurskie, Bf 51, 1958, 1987; **Kołodziejowy Grąd** – wieś w gm. Wielbark, warzyńsko-mazurskie, Be 86, 1982; **Kończewo** – osada leśna w gm. Ruciane-Nida, warzyńsko-mazurskie, Bf 50, 1958; **Kortowo** – część miasta gminnego Olsztyn, warzyńsko-mazurskie, Be 52, 1955, 1956, 1957, 1958, 1977, 1981; **Koszelewki** – osada w gm. Rybno, warzyńsko-mazurskie, Cd 09, 1955; **Kośno** – osada leśna w gm. Purda, warzyńsko-mazurskie, Be 64, 1987; **Kowalewo Pomorskie** – miasto gminne, kujawsko-pomorskie, Cd 22, 1985; **Kozioł** – wieś w gm. Kolno, podlaskie, Bf 81, 1987; **Kożuchy Małe** – część wsi Kożuchy w gm. Biała Piska, warzyńsko-mazurskie, Bf 63, 1977; **Krawczyki** – wieś w gm. Bartoszyce, warzyńsko-mazurskie, Be 02, 1968; **Kromerowo** – wieś w gm. Barczewo, warzyńsko-mazurskie, Be 45, 1987; **Krubin** – część miasta Ciechanów, mazowieckie, Ce 54, 1981; **Księża Wola** – część wsi Księżno w gm. Wilczęta, warzyńsko-mazurskie, Bd 08, 1985; **Księżno** – wieś w gm. Wilczęta, warzyńsko-mazurskie, Bd 08, 1985; **Księży Dwór** – wieś w gm. Działdowo, warzyńsko-mazurskie, Ce 10, 1978; **Kujki Dolne** – dawna osada na zachód od Niedzwizy w gm. Gołdap, warzyńsko-mazurskie, Af 84, 1985; **Kupin** – wieś w gm. Pasłęk, warzyńsko-mazurskie, Bd 17, 1982; **Kurki** – wieś w gm. Działdowo, warzyńsko-mazurskie, Ce 10, 1978; **Kurpiki** – wieś w gm. Zawady, podlaskie, Cf 06, 1987; **Kwiedzina** – wieś w gm. Kętrzyn, warzyńsko-mazurskie, Be 19, 1987; **Kwik** – wieś w gm. Pisz, warzyńsko-mazurskie, Be 51, 1958; **Labuszewo** – wieś w gm. Biskupiec, warzyńsko-mazurskie, Be 45 i 46, 1956; **Laski** – wieś w gm. Szelków, mazowieckie, Ce 57, 1983; **Letniki** – część wsi Ząbrowo w gm. Stare Pole, pomorskie, Bd 14, 1985; **Lidzbark Warmiński** – miasto gminne, warzyńsko-mazurskie, Be 13, 1987; **Likusy** – część miasta gminnego Olsztyn, warzyńsko-mazurskie, Be 42, 1987; **Lipnik** – dawne leśnictwo w gm. Ruciane-Nida, warzyńsko-mazurskie, Bf 50, 1958; **Lipniki** – wieś w gm. Łyse, mazowieckie, Be 99, 1987; **Lipowiec Mały** – część wsi Lipowiec w gm. Szczytno, warzyńsko-mazurskie, Be 87, 1981; **Lisewo Malborskie** – wieś w gm. Lichnowy, pomorskie, Bd 11, 1986; **Lubajny** – wieś w gm. Ostróda, warzyńsko-mazurskie, Bd 59, 1986; **Lusiny** – osada w gm. Bartoszyce, warzyńsko-mazurskie, Be 05, 1970; **Lutkowo** – wieś w gm. Lelkowo, warzyńsko-mazurskie, Ae 80, 1966; **Luzino** – wieś gminna, pomorskie, Ac 67, 1987; **Łajs** – wieś w gm. Purda, warzyńsko-mazurskie, Be 63, 1960; **Łajsy** – wieś w gm. Gietrzwałd, warzyńsko-mazurskie, Be 51, 1985; **Łapka** – wieś w gm. Barczewo, warzyńsko-mazurskie, Be 44, 1982; **Łęgajny** – wieś w gm. Barczewo, warzyńsko-mazurskie, Be 43, 1956; **Łęki** – wieś w gm. Opinogóra Górna, mazowieckie, Ce 45, 1982; **Łękuk Wielki** – przysiółek osady Podleśne w gm. Kruklanki, warzyńsko-mazurskie, Bf 02, 1987; **Łężany** – wieś w gm. Reszel, warzyńsko-mazurskie, Be 27, 1958; **Łodziska** – wieś w gm. Lelis, mazowieckie, Ce 19, 1977; **Łomża** – miasto gminne, podlaskie, Cf 13, 1977; **Łoskajny** – osada w gm. Sępól, warzyńsko-mazurskie, Ae 97, 1981; **Łuka** – wieś w gm. Rozogi, warzyńsko-mazurskie, Be 87, 1981; **Łukta** – wieś gminna, warzyńsko-mazurskie, Be 40, 1983; **Łupki** – wieś w gm. Pisz, warzyńsko-mazurskie, Be 61, 1956; **Łysonie** – wieś w gm. Pisz, warzyńsko-mazurskie, Bf 52, 1959; **Majdy** – wieś w gm. Stawiguda, warzyńsko-mazurskie, Be 62, 1958; **Makowo** – wieś w gm. Iława, warzyńsko-mazurskie, Bd 57, 1957; **Małdyty** – wieś gminna, warzyńsko-mazurskie, Bd 37, 1987; **Małocin** – wieś w gm. Biezuń, mazowieckie, Cd 39, 1980; **Mały Borek** – dawne leśnictwo w Puszczy Augustowskiej, podlaskie, Bg 31, 1961; **Masuny** – wieś w gm. Sępól, warzyńsko-mazurskie, Ae 96, 1985; **Maszańskie Włoki** – część wsi Masuny w gm. Sępól, warzyńsko-mazurskie, Ae 96, 1981; między **Balcynami i Smykówkiem** – warzyńsko-mazurskie, Bd 78, 1987; między **Dunajkiem i Siedliskiem** – warzyńsko-mazurskie, Bf 04, 1985; między **Górowem Haweckim i Wojmianami** – Ae 92, 1981; między **Okoniówkiem i Opartowem** – Bf 57, 1985; między **Piaskami i Onufryjewem** – Bf 50, 1958; między **Piwnicami Wielkimi i Wielbarkiem** – Be 95, 1981; między **Siłą i Tomaszkowem** – Be 52, 1985; między **Tymiankami, Trynieszami i Nowodworami** – Cf 66, 1984; **Mikołajewo** – wieś w gm. Braniewo, warzyńsko-mazurskie, Ad 99, 1981; **Mikołajki** – miasto gminne, warzyńsko-mazurskie, Be 49, 1987; **Milejewo** – wieś gminna, warzyńsko-mazurskie, Bd 06, 1957; **Mleczarnia** – lokalizacja w gm. Świątki, warzyńsko-mazurskie, Be 30, 1983; **Modgarby** – wieś w gm. Barciany, warzyńsko-mazurskie, Ae 97, 1984; **Morawa** – osada w gm. Lidzbark Warmiński, warzyńsko-mazurskie, Be 03 i 04, 1987; **Morliny** – osada w gm. Ostróda, warzyńsko-mazurskie, Bd 68, 1987; **Morzewo** – wieś w gm. Pasłęk, warzyńsko-mazurskie, Bd 37, 1985; **Muławki** – wieś w gm. Kętrzyn, warzyńsko-mazurskie, Be 18, 1987; **Myszyniec** – miasto gminne, mazowieckie, Be 98, 1986, 1987; **Nakomiady** – wieś w gm. Kętrzyn, warzyńsko-mazurskie, Be 29, 1958; **Narty** – wieś

w gm. Jedwabno, warmińsko-mazurskie, Be 74, 1977; **Naterki** – wieś w gm. Gietrzwałd, warmińsko-mazurskie, Be 52, 1982; **Nida** – obecnie część miasta gminnego Ruciane-Nida, warmińsko-mazurskie, Be 69, 1958; **Niestum** – wieś w gm. Ciechanów, mazowieckie, Ce 43, 1981; **Nowa Guja** – wieś w gm. Węgorzewo, warmińsko-mazurskie, Ae 99, 1983, 1984, 1988; **Nowa Pilona** – osada w gm. Elbląg, warmińsko-mazurskie, Bd 16, 1985; **Nowa Wieś** – wieś w gm. Purda, warmińsko-mazurskie, Be 63, 1985; **Nowe Gumino** – wieś w gm. Dzierżążnia, mazowieckie, Ce 81, 1989; **Nowe Sadłuki** – osada w gm. Młynary, warmińsko-mazurskie, Ad 97, 1983; **Nowodwory** – wieś w gm. Ciechanowiec, podlaskie, Cf 66, 1984; **Nowogród** – miasto gminne, podlaskie, Cf 02, 1977; **Nowosady** – wieś w gm. Lidzbark Warmiński, warmińsko-mazurskie, Be 12, 1986; **Nowy Dwór Bratiański** – wieś w gm. Nowe Miasto Lubawskie, warmińsko-mazurskie, Bd 86, 1970; **Nowy Ramuk** – osada leśna w gm. Purda, warmińsko-mazurskie, Be 63, 1985; **Odoje** – wieś w gm. Orzysz, warmińsko-mazurskie, Bf 32, 1980; **Ogonki** – wieś w gm. Węgorzewo, warmińsko-mazurskie, Bf 01, 1958; **Okoniówek** – dawna miejscowość w gm. Rajgród, podlaskie, Bf 57, 1985; **Olecko** – miasto gminne, warmińsko-mazurskie, Bf 15, 1983; **Olszewo** – wieś w gm. Mikołajki, warmińsko-mazurskie, Bf 30, 1956; **Olsztyn** – miasto gminne, warmińsko-mazurskie, Be 42 i 52, 1957, 1960, 1982, 1985; **Olsztyn (SW)** – 4 km na południowy-zachód od Olsztyna, warmińsko-mazurskie, Be 52, 1985; **Olsztynek** – miasto gminne, warmińsko-mazurskie, Be 71, 1977, 1988; **Olszyny (NE)** – na północny-wschód od wsi w gm. Szczytno, warmińsko-mazurskie, Be 76, 1982; **Onufryjowo** – wieś w gm. Ruciane-Nida, warmińsko-mazurskie, Bf 50, 1958; **Oparczyska** – dawna leśniczówka w gm. Srokowo, warmińsko-mazurskie, Ae 99, 1983; **Opartowo** – część miasta gminnego Rajgród, podlaskie, Bf 57, 1985; **Orłowo** – wieś w gm. Nidzica, warmińsko-mazurskie, Be 82, 1990; **Osa** – część wsi Woźnice w gm. Mikołajki, warmińsko-mazurskie, Bf 40, 1987; **Osiek Wielki** – część wsi Osiek w gm. Zawidz, mazowieckie, Cd 59, 1990; **Osowiec** – wieś w gm. Goniadz, podlaskie, Bf 77, 1985; **Ostrołęka** – miasto gminne, mazowieckie, Cf 20, 1977; **Ostróda** – miasto gminne, warmińsko-mazurskie, Bd 59, 1956, 1958; **Pajtuny** – wieś w gm. Purda, warmińsko-mazurskie, Be 54, 1987; **Parkoszewo** – osada w gm. Bartoszyce, warmińsko-mazurskie, Ae 85, 1981; **Parleza Mała** – wieś w gm. Biskupiec, warmińsko-mazurskie, Be 46, 1987; **Parowa** – osada leśna w gm. Nidzica, warmińsko-mazurskie, Be 93, 1983; **Pasłek** – miasto gminne, warmińsko-mazurskie, Bd 27, 1985; **Peplówek** – część wsi Peplowo w gm. Wieczfnia Kościelna, mazowieckie, Ce 12, 1987; **Piaski** – wieś w gm. Ruciane-Nida, warmińsko-mazurskie, Bf 50, 1958; **Piele** – osada w gm. Lelkowo, warmińsko-mazurskie, Ae 80, 1986; **Pieńczyków** – wieś w gm. Rajgród, podlaskie, Bf 66, 1957; **Piękna Góra** – osada w gm. Giżycko, warmińsko-mazurskie, Bf 20, 1981; **Piłaki Wielkie** – wieś w gm. Pozezdrze, warmińsko-mazurskie, Bf 02, 1987; **Pisz** – miasto gminne, warmińsko-mazurskie, Bf 61, 1956; **Piwnice Wielkie** – wieś w gm. Wielbark, warmińsko-mazurskie, Be 95, 1981; **Platyny** – wieś w gm. Olsztynek, warmińsko-mazurskie, Be 70, 1982; **Poczernin** – wieś w gm. Płońsk, mazowieckie, Ce 82, 1978; **Podgórzyn** – dawna osada w gm. Nidzica, warmińsko-mazurskie, Be 81, 1982; **Pogobie Średnie** – wieś w gm. Pisz, warmińsko-mazurskie, Bf 71, 1981; **Popławy** – rezerwat w gm. Obyrte, mazowieckie, Ce 77, 1983; **Pozorty** – część miasta gminnego Olsztyn, warmińsko-mazurskie, Be 52, 1956, 1958; **Pozarki** – wieś w gm. Kętrzyn, warmińsko-mazurskie, Be 29, 1987; **Pranie** – osada leśna w gm. Ruciane-Nida, warmińsko-mazurskie, Be 69, 1981; **Pręgowizna** – część wsi Nawra w gm. Nowe Miasto Lubawskie, warmińsko-mazurskie, Bd 86, 1970; **Pręgowo** – wieś w gm. Kętrzyn, warmińsko-mazurskie, Be 28, 1987; **Przełęk** – wieś w gm. Płońsk, mazowieckie, Ce 82, 1978; **Przełęk Mały** – część wsi Przełęk w gm. Płońsk, mazowieckie, Ce 82, 1978; **Przełęk Wielki** – wieś w gm. Wielbark, warmińsko-mazurskie, Be 95, 1983; **Przykop** – wieś w gm. Purda, warmińsko-mazurskie, Be 63, 1985; **Przystań** – wieś w gm. Węgorzewo, warmińsko-mazurskie, Bf 00, 1983; **Ptaki** – wieś w gm. Turośl, podlaskie, Bf 91, 1987; **Pudwagi** – wieś w gm. Reszel, warmińsko-mazurskie, Be 17, 1985; **Purda** – wieś gminna, warmińsko-mazurskie, Be 54, 1957, 1958, 1960, 1977; **Puszczą Darzłubska** – kompleks leśny na Pobrzeżu Kaszubskim, pomorskie, 1957; **Puszczą Piska** – kompleks leśny na Mazurach, warmińsko-mazurskie, Bf 60, 1958; **Rajgród** – miasto gminne, podlaskie, Bf 57, 1985; **Reszel (N)** – na północ od miasta gminnego, warmińsko-mazurskie, Be 17, 1984; **Rodowo** – wieś w gm. Braniewo, warmińsko-mazurskie, Ad 88, 1966; **Rogowo** – osada w gm. Miłomłyn, warmińsko-mazurskie, Bd 58, 1981; **Ruciane** – obecnie część miasta gminnego Ruciane-Nida, warmińsko-mazurskie, Be 69, 1958; **Rumianek** – zatoka jeziora Ryn w gm. Ryn, warmińsko-mazurskie, Be 39, 1987; **Rusy** – wieś w gm. Braniewo, warmińsko-mazurskie, Ad 78, 1966; **Ruś** – wieś w gm. Stawiguda, warmińsko-mazurskie, Be 62, 1984; **Ruś Mała** – wieś w gm. Ostróda, warmińsko-mazurskie, Bd 59, 1957; **Rutkowo** – gmina Dźwierzuty, warmińsko-mazurskie, Be 56,

1977; **Rzaśnik** – wieś gminna, mazowieckie, Ce 68 i 69, 1958; **Rzeck** – wieś w gm. Biskupiec, warmińsko-mazurskie, Be 45, 1987; **Samławki** – wieś w gm. Kolno, warmińsko-mazurskie, Be 26, 1958; **Samolubie** – wieś w gm. Kiwity, warmińsko-mazurskie, Be 04, 1968, 1987; **Sarnówko** – dawna leśniczówka w gm. Pasym, warmińsko-mazurskie, Be 64, 1966; **Sasek Mały** – wieś w gm. Szczytno, warmińsko-mazurskie, Be 85, 1956; **Sasek Wielki** – wieś w gm. Szczytno, warmińsko-mazurskie, Be 85, 1956; **Sędrawo** – wieś w gm. Wielbark, warmińsko-mazurskie, Be 96, 1981; **Sędzice** – wieś w gm. Biskupiec, warmińsko-mazurskie, Bd 85, 1958; **Siarcza Łąka** – wieś w gm. Kadzidło, mazowieckie, Ce 09, 1977; **Siedliska** – wieś w gm. Wydminy, warmińsko-mazurskie, Bf 22, 1982; **Siedlisko** – wieś w gm. Goldap, warmińsko-mazurskie, Bf 04, 1985; **Siemki** – wieś w gm. Reszel, warmińsko-mazurskie, Be 17, 1985; **Siła** – osada w gm. Gietrzwałd, warmińsko-mazurskie, Be 52, 1985; **Sińczyk** – część wsi Siniec w gm. Srokowo, warmińsko-mazurskie, Be 09, 1983; **Siódmak** – wieś w gm. Szczytno, warmińsko-mazurskie, Be 75, 1957; **Sławoszyno** – wieś w gm. Krokowa, pomorskie, Ac 37, 1957; **Smolniki** – osada w gm. Iława, warmińsko-mazurskie, Bd 77, 1987; **Smykówko** – osada w gm. Ostróda, warmińsko-mazurskie, Bd 68, 1958, 1987; **Snopki** – wieś w gm. Pisz, warmińsko-mazurskie, Bf 61, 1985; **Sońnica** – kolonia w gm. Wilczęta, warmińsko-mazurskie, Bd 08, 1985; **Spórka** – część wsi Worliny w gm. Łukta, warmińsko-mazurskie, Be 40, 1983; **Spychówko** – część wsi Spychowo w gm. Świętajno, warmińsko-mazurskie, Be 78, 1986; **Spytkowo** – obecnie rezerwat w gm. Giżycko, warmińsko-mazurskie, Bf 11, 1986; **Srebrna (W)** – na zachód od wsi w gm. Naruszewo, mazowieckie, Ce 91, 1989; **Stare Jabłonki** – wieś w gm. Ostróda, warmińsko-mazurskie, Be 60, 1986; **Stare Pole** – wieś gminna, pomorskie, Bd 24, 1985, 1988; **Stary Dwór** – część miasta gminnego Olsztyn, warmińsko-mazurskie, Be 52, 1957, 1958, 1970, 1982; **Stary Dwór** – wieś w gm. Dobre Miasto, warmińsko-mazurskie, Be 32, 1956; **Stawinoga** – wieś w gm. Zatory, mazowieckie, Ce 87, 1983; **Stawiszyn-Zwalewo** – wieś w gm. Biezuń, mazowieckie, Cd 39, 1980; **Stębark** – wieś w gm. Grunwald, warmińsko-mazurskie, Be 80, 1977; **Stupsk** – wieś gminna, mazowieckie, Ce 32, 1987; **Suchowo** – osada w gm. Nowy Dwór Gdański, pomorskie, Bd 04, 1986; **Sulki** – wieś w gm. Miastkowo, podlaskie, Cf 12, 1977; **Surowe** – osada w gm. Pasłęk, warmińsko-mazurskie, Bd 28, 1981; **Surzyki Małe** – osada w gm. Małdyty, warmińsko-mazurskie, Bd 47, 1982; **Surzyki Wielkie** – wieś w gm. Małdyty, warmińsko-mazurskie, Bd 48, 1982; **Swalmy (N)** – na północ od dawnego folwarku zlokalizowanego na południe od Piaseczna w gm. Górowo Iławeckie, warmińsko-mazurskie, Be 03, 1971; **Szablak** – wieś w gm. Nowogród, podlaskie, Cf 02, 1977; **Szczechy Wielkie** – wieś w gm. Pisz, warmińsko-mazurskie, Bf 51, 1958; **Szczepanki** – wieś w gm. Wydminy, warmińsko-mazurskie, Bf 22, 1981; **Szczuczyn** – miasto gminne, podlaskie, Bf 74, 1977; **Szczytno** – miasto gminne, warmińsko-mazurskie, Be 76, 1986; **Szelagowo** – osada leśna w gm. Jonkowo, warmińsko-mazurskie, Be 51, 1982; **Szendrowy Most** – wieś w gm. Lelis, mazowieckie, Ce 29, 1987; **Szymanki** – wieś w gm. Wielbark, warmińsko-mazurskie, Be 85, 1957; **Szymonka** – wieś w gm. Ryn, warmińsko-mazurskie, Bf 30, 1956; **Ślepioty** – osada w gm. Brańszczyk, mazowieckie, Cf 70, 1958; **Śliwica** – wieś w gm. Rychliki, warmińsko-mazurskie, Bd 26, 1982; **Ślubowo** – wieś w gm. Sońsk, mazowieckie, Ce 64, 1980; **Śmiecin Stary** – część miasta Ciechanów, mazowieckie, Ce 53, 1981; **Śródka** – wieś w gm. Gietrzwałd, warmińsko-mazurskie, Be 51, 1982; **Święty Roch** – sanktuarium w gm. Jeziorany, warmińsko-mazurskie, Be 24, 1987; **Tabórz** – wieś w gm. Łukta, warmińsko-mazurskie, Bd 59, 1977; **Talty** – wieś w gm. Mikołajki, warmińsko-mazurskie, Be 49, 1982; **Tomaskowo** – wieś w gm. Stawiguda, warmińsko-mazurskie, Be 52, 1987; **Trzynisz** – wieś w gm. Boguty-Pianki, mazowieckie, Cf 66, 1984; **Trzaski** – wieś w gm. Biezuń, mazowieckie, Cd 39, 1980; **Tymianki** – wieś w gm. Boguty-Pianki, mazowieckie, Cf 66, 1984; **Tynwałd** – wieś w gm. Iława, warmińsko-mazurskie, Bd 67, 1957, 1958; **Ukta** – wieś w gm. Ruciane-Nida, warmińsko-mazurskie, Be 59, 1958; **Waplewo** – wieś w gm. Olsztynek, warmińsko-mazurskie, Be 81, 1957; **Wesołówko** – wieś w gm. Wielbark, warmińsko-mazurskie, Be 85, 1981; **Węgorzewo** – miasto gminne, warmińsko-mazurskie, Bf 00, 1958; **Wichrowo** – osada leśna w gm. Dobre Miasto, warmińsko-mazurskie, Be 22, 1981; **Wielbark** – miasto gminne, warmińsko-mazurskie, Be 95, 1966; **Wielbark (W)** – na zachód od miasta gminnego, warmińsko-mazurskie, Be 95, 1977; **Wilamowo** – wieś w gm. Małdyty, warmińsko-mazurskie, Bd 38, 1987; **Wipsowo** – wieś w gm. Barczewo, warmińsko-mazurskie, Be 34, 1960, 1987; **Witoszewo** – wieś w gm. Zalewo, warmińsko-mazurskie, Bd 46, 1982, 1984; **Wojciechowice** – część miasta Ostrolęka, mazowieckie, Cf 20, 1977; **Wojmiany** – wieś w gm. Górowo Iławeckie, warmińsko-mazurskie, Ae 92, 1981; **Wola** – osada w gm. Bartoszyce, warmińsko-mazurskie, Ae 94, 1981; **Wolisko** – osada wsi Możdżany w gm. Kruklanki, warmińsko-mazurskie, Bf 13, 1986; **Workiejmy** – wieś w Lidzbarku Warmińskim, warmińsko-mazurskie,

Be 02, 1980; **Wólka** – osada w gm. Bartoszyce, warmińsko-mazurskie, Ae 94, 1981; **Wólka Orłowska** – osada w gm. Nidzica, warmińsko-mazurskie, Be 82, 1987; **Wronowo** – osada w gm. Kozłowo, warmińsko-mazurskie, Be 81, 1987; **Wymój** – wieś w gm. Stawiguda, warmińsko-mazurskie, Be 62, 1985; **Wysiółka** – lokalizacja w okolicy Dziektarzewa na pograniczu gmin Baboszewo i Głinojeck, Ce 62, 1981; **Wysok** – wieś w gm. Srokowo, warmińsko-mazurskie, Ae 99, 1988; **Wysoka Braniewska** – wieś w gm. Płoskinia, warmińsko-mazurskie, Ad 99, 1981; **Wysoka Wieś** – wieś w gm. Ostróda, warmińsko-mazurskie, Bd 79, 1977; **Wyżegi** – wieś w gm. Wielbark, warmińsko-mazurskie, Ce 05, 1980; **Zabawka** – wieś w gm. Piątница, podlaskie, Cf 14, 1986; **Zabiele** – wieś w gm. Kolno, podlaskie, Bf 92, 1987; **Zabrodzie** – wieś w gm. Biskupiec, warmińsko-mazurskie, Be 45, 1959; **Zalesie** – wieś w gm. Myszyniec, mazowieckie, Ce 08, 1987; **Zalewo (W)** – część zachodnia miasta gminnego, warmińsko-mazurskie, Bd 46, 1980; **Załużki** – osada w gm. Nidzica, warmińsko-mazurskie, Be 92, 1986; **Zawady (gm. Dzierzgowo)** – wieś w gm. Dzierzgowo, mazowieckie, Ce 24, 1987; **Zawady (gm. Pisz)** – wieś w gm. Pisz, warmińsko-mazurskie, Bf 72, 1956; **Zawady Małe** – część wsi Stare Jabłonki w gm. Ostróda, warmińsko-mazurskie, Be 50, 1982; **Zazdrość** – osada leśna w gm. Stawiguda, warmińsko-mazurskie, Be 53, 1986; **Zelwagi** – wieś w gm. Mikołajki, warmińsko-mazurskie, Be 49, 1981, 1986; **Zerbuń** – wieś w gm. Jeziorany, warmińsko-mazurskie, Be 35, 1968; **Zielonica** – wieś w gm. Górowo Iławeckie, warmińsko-mazurskie, Ae 92, 1988; **Zielonka** – dawna osada w gm. Barczewo, warmińsko-mazurskie, Be 44, 1981; **Zielony Mechacz** – rezerwat w gm. Małdyty, warmińsko-mazurskie, Bd 37, 1985; **Zwierzyniec** – rezerwat w gm. Krasnosielc, mazowieckie, Ce 36, 1983; **Źródła Rzeki Łyny** – rezerwat w gm. Nidzica, warmińsko-mazurskie, Be 82, 1987; **Źabinka** – wieś w gm. Kruklanki, warmińsko-mazurskie, Bf 02, 1980; **Źardeniki** – wieś w gm. Jeziorany, warmińsko-mazurskie, Be 24, 1968; **Źelechy** – wieś w gm. Piątница, podlaskie, Cf 14, 1986.

LISTA FLORYSTYCZNA

Wątrobowce

- Aneura pinguis* (L.) Dumort. – Jonkowo (1958, 1966), Kikity.
Barbilophozia barbata (Schmidel ex Schreb.) Loeske – Kortowo (1958).
Bazzania trilobata (L.) Gray – Borki.
Calyptogeia integrastipula Steph. – Borki.
Cephalozia bicuspidata (L.) Dumort. – Hawa, Kortowo (1958).
Cephalozia lunulifolia (Dumort.) Dumort. – Kortowo (1958).
Cephalozia divaricata (Sm.) Schiffn. – Jurki (1977).
Conocephalum conicum (L.) Dumort. – Kortowo (1958).
Frullania dilatata (L.) Dumort. – Hawa.
Lepidozia reptans (L.) Dumort. – Borki, Jasne, Jezioro Francuskie, Górowo (1958), Jonkowo (1985), Kortowo (1958), Olsztyn (SW), Tabórz.
Lophocolea bidentata (L.) Dumort. – Karwacz, Karwica, Kośno, Łężany, Morawa (Be 04), Narty, Pozorty (1958), Sośnica, Wesołówo*, Wólka, Wysoka Braniewska.
Lophocolea heterophylla (Schrad.) Dumort. – Ameryka, Bęsia, Biebrza (1977, 1985), Biesal, Biedara*, Borki, Budwity, Choszczewka*, Czarny Piec, Dąbrówno, Diabla Góra, Dobry Lasek, Gęsia Góra, Górowo*, Grądy, Hawa, Jabłonka, Jagodzin*, Jasne, Jezioro Leleskie (N)*, Jonkowo (1958, 1985, 1987), Karwica, Kątki, Kociólek Szlachecki (1987), Kortowo (1956, 1958), Lipowiec Mały, Luzino, Łajsy, Łapka, Łukta, Małdyty, Narty, Naterki, Nowa Guja (1983), Nowa Wieś, m. Okoniówkiem i Opartowem, Ostróda*, Piłaki Wielkie, Platyny, Rogowo, Siedliśka, Snopki, Stębark, Szczytno, Śródka, Święty Roch, Wesołówo, Wielbark (W) (1977), Wola, Wolisko*, Wólka, Zabawka*, Zawady (gm. Dzierzgowo), Zazdrość, Źródła Rzeki Łyny.
Lophozia bicrenata (Schmidel ex Hoffm.) Dumort. – Kortowo (1958).
Marchantia aquatica (Nees) Burgeff – Dąbrówno, Januszkowo, Jonkowo (1956), Kortowo (1958), Kozioł, Peplówek, Pozorty (1956).

Marchantia polymorpha L. emend. Burgeff – Borki, Jezioro Sasek Mały (S), Kortowo (1977), Olsztyn (Be 52, 1985), Stare Pole (1988), Wolisko.

Metzgeria furcata (L.) Dumort. – Ilawa, Kortowo*, Mleczarnia.

Plagiochila asplenioides (L. emend. Taylor) Dumort. – Biesal, Dziektarzewo, Kortowo (1958).

Plagiochila porelloides (Torrey ex Nees) Lindenb. – Jezioro Leleskie (N).

Ptilidium ciliare (L.) Hampe – Choszczewka, Gęsia Góra, Jezioro Nicponek, Jurki (1977), Karwica, Kortowo (1958), Lipniki, Piłaki Wielkie, Sulki, Wola.

Ptilidium pulcherrimum (Weber) Vain. – Biesal, Choszczewka, Dobry Lasek, Gałajny, Ilawa, Karwica, Kortowo (1956, 1958), Nowa Wieś, Parowa, m. Piwnicami Wielkimi i Wielbarkiem, Pozorty (1958), Snopki, Stary Dwór (Olsztyn, 1982), Wielbark (W) (1977), Wólka, Wymój, Zawady (gm. Dzierzgowo), Zazdrość, Źródła Rzeki Łyny.

Radula complanata (L.) Dumort. – Ilawa, Drogoszewo, Kortowo (1956, 1958), Pozorty*.

Riccia fluitans L. – Jablonka, Januszkowo (1985), Jonkowo (1987), Łapka, Małdyty, Ogonki, Wielbark (1966), Wysoka Braniewska.

Scapania irrigua (Nees) Nees – Jonkowo (1985), Karaska, Rutkowo.

Mchy

Abietinella abietina (Hedw.) M.Fleisch – Biebrza (1985), Górowo (1957), Jurki (1977), Kanigowo, Kasprzy, Karwica, Kobuły, Koziół, Kurpiki, Myszyniec, Narty, Nowogród, Odoje, Olszyny (NE), Olsztynek (1977, 1988), Osowiec, m. Piwnicami Wielkimi i Wielbarkiem, Rutkowo, Sarnówko, Sędrowo, Sulki, Szczepanki, Ślubowo, Wojciechowice, Wyżegi, Załuski, Żabinka.

Amblystegium juratzkanum Schimp. – Samławki.

Amblystegium radicale (P.Beauv.) Schimp. – Biebrza (1977), Osa.

Amblystegium serpens (Hedw.) Schimp. – Bałcyny, Bęsia, Biebrza (1977), Boćwiński Młyn, Budwity, Chmielewo, Ciechanowiec, Diabla Góra*, Dobre Miasto (1981), Dobry Lasek, Drogoszewo, m. Dunajkiem i Siedliskiem, Dylewo, Giżycko (Bf 11, 1985), Grądy-Woniecko, Gródki, Ilawa, Jablonka, Jachowo, Januszkowo, Jurki (1977), Kacznos, Kąjkowo, Kalsk, Kałęczyn (Bf 71, 72), Karolewko, Kisielice (N)*, Klebark Wielki, Kortowo (1956, 1957, 1958), Kozuchy Małe, Księży Dwór, Łajsy, Łękuł Wielki*, Łuka, Małdyty, Morzewo, Muławki, Narty, Nowa Pilona*, Nowosady, m. Okoniówkiem i Opartowem, Parleza Mała, Pasłek, Piękna Góra, Pisz, Pozorty (1956), Rajgród, Rutkowo, Rzek, Sasek Wielki, Siemki, Siódmak, Sońnica, Spychówko, Stare Pole (1985), Stębark, Szczytno, Szymonka, Tomaszkowo, Węgorzewo, Wielbark (W) (1977), Wola, Wronowo, Zabrodzie*, Zalewo (W), Załuski.

Amblystegium varium (Hedw.) Lindb. – Bartag, Biebrza (1977), Gęsia Góra, Osa, Wronowo.

Atrichum undulatum (Hedw.) P.Beauv. – Budwity, Choszczewka, Ciechanowiec, Dębnik, Diabla Góra, Dobry Lasek, Dobrzykowo, Frańkowo (Be 87), Gęsia Góra, Górowo Ilaweckie (1956), Ilawa*, Jablonka, Jezioro Leleskie (N), Jonkowo (1987), Kamionka, Karwica, Kasprzy, Kortowo (1956), Kurki, Małdyty, Narty, m. Okoniówkiem i Opartowem, Osa, Ostróda*, Pajtuny, Peplówek, Pozorty (1956), Rogowo, Ślepioty, Sońnica, Spychówko, Stare Jablonki, Stębark, Szablak, Święty Roch, Wesołówko, Wólka, Zabawka, Zawady (gm. Dzierzgowo), Źródła Rzeki Łyny, Żelechy.

Aulacomnium androgynum (Hedw.) Schwägr. – Buńki, Choszczewka, Jaroty, Kortowo (1958), Ruciane, Ruś Mała, Smolniki, Wesołówko, Zazdrość*.

Aulacomnium palustre (Hedw.) Schwägr. – Bagienice Małe (Be 37), Biesal, Cerkiewnik (1956), Dajtki, Dęby-Łyse, Dobrąg, Dąbrówno, Dobarz, Gałajny, Grom, Jezioro Sasek Mały, Jonkowo (1956, 1958), Kałęczyn (Bf 72), Karaska, Kątki, Kociołek Szlachecki (1958), Kortowo (1958), Łajs, Mały Borek (Ieśn.), Pozorty (1958), Rutkowo, Samolubie (1987), Siódmak, Smolniki, Szwendrowy Most, Trynisze, Wipsowo (1960), Zabrodzie, Zielony Mechacz.

Barbula convoluta Hedw. – Bęsia*, Biebrza (1977), Braniewo, Dyer (Be 46, 1956), Kazimierz, Kortowo*, Myszyniec*, Ruś Mała.

Barbula unguiculata Hedw. – Bęsia*, Dobry Lasek*, Góra Strękowa, Grądy-Woniecko*, Jonkowo (1987), Kortowo (1958), Księżno*, Mikołajki*, Rajgród*, Samławki, Tomaszkowo*.

Bartramia pomiformis Hedw. – Buńki.

Brachythecium velutinum (Hedw.) Ignatov & Huttunen – Biebrza (1977, 1985), Bogdanka, Gardyny (gm. Młynary), Gęsia Góra, Górowo (1958), Dobry Lasek, Drogoszewo, Hawa, Jezioro Leleskie (N)*, Jonkowo (1987), Kasprzy, Kociołek Szlachecki (1987), Kortowo (1958), Małdyty, Mleczarnia, Narty, Ostróda (1958), Pisz, Pozorty (1956), Przełęk, Rogowo, Samolubie*, Sędrowo, Siarcza Łąka, Snopki, Surowe, Wesołówko, Wielbark (W) (1977), Zabawka*, Zazdrość.

Brachythecium albicans (Hedw.) Schimp. – Biebrza (1977), Biesal, Bystre-Kurzyny, Cerkiewnik (1956), Choszczewka, Chorzele, Czulpa*, Dalekie, Dęby-Łyse, Dobrocin (1985), Dojlidy, Drogoszewo, Dymier (Be 46, 1956), Frombork*, Góra Strękowa, Grądy-Woniecko, Jelonki, Jeziorowskie, Jurki (1977, 1984), Karwacz, Karwica, Kasprzy, Kazimierz, Kołodziejowy Grąd, Kortowo (1956, 1958), Koziół, Kozuchy Małe, Kwiedzina, Labuszewo (Be 45), Łodziska, Łomża, Myszyniec, Narty, Odoje, m. Okoniówkiem i Opartowem, Olsztynek (1977), Osowiec, Peplówek, Pisz, m. Piwnicami Wielkimi i Wielbarkiem, Poczernin, Pożarki, Pranie, Przełęk Mały, Przysań, Ruś, Rutkowo, Rzańnik (Ce 68), Siła, Sędrowo, Siarcza Łąka, Stary Dwór (Olsztyn, 1958, 1970), Stawinoga, Stębark, Stupsk, Suchowo, Sulki, Szablak, Szczytno, Wielbark (W) (1977), Wipsowo (1987), Wojciechowice, Wólka, Wysoka Braniewska, Wyżęgi, Załuski, Żelwagi (1981), Żabinka.

Brachythecium campestre (Müll.Hal.) Schimp. – Dymier (Be 46, 1977), Dziśnity, Jankówko, Józefowo, Kasprzy, Kortowo (1956), Łęki, Nowosady, Ruciane, Snopki, Sońnica, Szczytno, Zawady (gm. Pisz).

Brachythecium glareosum (Bruch ex Spruce) Schimp. – m. Okoniówkiem i Opartowem.

Brachythecium mildeanum (Schimp.) Schimp. – Kałęczyn (Bf 71), Łęgajny, Łupki, Sasek Mały, Sasek Wielki.

Brachythecium rivulare Schimp. – Stare Jabłonki.

Brachythecium rutabulum (Hedw.) Schimp. – Balcyny, Bęsia, Biebrza (1977), Bystre-Kurzyny, Ciechanowiec, Cerkiewnik (1958), Dobrocin (1985), Dobrzykowo, Drogoszewo, Dybowo*, Dzierzgoń, Frombork, Gęsia Góra, Giżycko (Bf 11, 1987), Gołuska Kępa, Górowo Haweckie (1956), Grądy-Woniecko, Jachowo*, Jankówko, Januszkowo, Jezioro Leleskie (N), Jonkowo (1958, 1987), Kalsk, Kałęczyn*, Karwica, Kisielice (N), Klebark Wielki, Kołodziejowy Grąd, Kortowo (1956, 1958), Koziół, Kozuchy Małe, Kromerowo, Krubin, Laski, Lubajny, Lusiny, Łajsy, Łękuk Wielki, Małdyty, Małocin, Masuny, Modgarby, Niestum, Nowa Guja (1988), Nowe Gumino, Nowosady*, Odoje, Olecko, Olsztyn (Be 42, 1957), Osa, Ostróda (1958), Parleza Mała, Pogobie Średnie, Rajgród, Ruś Mała, Rutkowo, Sasek Mały, Sasek Wielki, Sędzice, Siemki, Sińczyk, Sońnica, Stare Pole (1985), Stary Dwór (Olsztyn, 1958, 1970), Szczytno, Szymanki, Szymonka, Tomaszkowo, Wesołówko, Wielbark (W) (1977), Wilamowo*, Wronowo*, Wysoka Braniewska, Zalesie*, Zazdrość*.

Brachythecium salebrosus (Hoffm. ex F.Weber & D.Mohr) Schimp. – Balcyny*, Bęsia, Biebrza (1977), Chmielewo, Dobarz, Dobrocin*, Dobry Lasek, Drogoszewo, m. Dunajkiem i Siedliskiem, Dybowo, Gęsia Góra, Giżycko (Bf 11, 1985), Grądy, Grądy-Woniecko, Hawa, Jabłonka, Jagodzin*, Jakunówko, Januszkowo, Jonkowo (1987), Jurki*, Kałęczyn (Bf 72), Karolewko, Karwica, Kasprzy, Kisielice (N)*, Kortowo (1956, 1958, 1977), Kozuchy Małe, Księży Dwór*, Lutkowo, Łajsy, Łękuk Wielki, Małdyty, Mikołajki, Mleczarnia, Morawa (Be 03), Muławki, Myszyniec, Nakomiady, Nowa Piona, Nowa Wieś, Nowosady*, Nowy Ramuk, m. Okoniówkiem i Opartowem, Olsztynek (1977), Ostróda (1958), Pajtuny, Parleza Mała, Pisz, Poczernin, Pozorty (1956, 1958), Pożarki, Przełęk, Rajgród*, Samolubie (1987), Siarcza Łąka, Siódmak, Smykówko (1987), Snopki*, Stare Pole*, Stębark, Surzyki Wielkie, Szczytno, Szymonka, Tymianki, Wesołówko, Wielbark (W) (1977), Wojciechowice, Woła, Wólka, Wysoka Braniewska, Załuski, Zazdrość, Żelwagi (1981), Zielenica, Żelechy*, Źródła Rzeki Łyny.

Bryum argenteum Hedw. – m. Balcynami i Smykówkiem, Bęsia, Biała Góra, Biebrza (1977), Braniewo, Bystre-Kurzyny*, Chmielewo, Dobrocin (1985), Drogoszewo, m. Dunajkiem i Siedliskiem, Frombork, Grajewo, Grądy-Woniecko*, Inowrocław*, Januszkowo, Jelonki, Jonkowo (1987), Jurki (1977), Klebark Wielki, Kortowo (1958), Kozuchy Małe, Letniki, Lidzbark Warmiński, Lisewo Małborskie, Morliny*, Łajsy, Łodziska, Mikołajki, Myszyniec, Olsztynek (1977), Osowiec, Ostrołęka, Pasłek, Pisz, Pożarki,

Samlawki, Sędrowo, Siarcza Łąka, Smykówko (1987), Stare Pole (1985), Szczuczyn, Szczytno, Wielbark (W) (1977), Wojciechowice, Wola.

Bryum caespiticium Hedw. – m. Bałczynami i Smykówkiem, Biebrza (1977), Bielice*, Czulpa, Durąg*, m. Dunajkiem i Siedliskiem*, Grądy-Woniecko*, Januszkowo*, Kisielice (N), Kortowo (1957), Księżno, Lidzbark Warmiński, Lisewo Malborskie*, Małdyty, Myszyniec, Odoje, m. Okoniówkiem i Opartowem, Osowiec, Pasłek, Rajgród, Szczepanki, Szczytno, Szymonka, Tomaszkowo, Waplewo*, Wojciechowice, Załuski.

Bryum dichotomum Hedw. – Grądy-Woniecko, Inowrocław, Stare Pole (1985).

Bryum pseudotriquetrum (Hedw.) P.Gaertn., B.Mey. & Schreb. – Biebrza (1977), Dąbrówno, Dobarz, Jezioro Sasek Mały (S), Jonkowo (1956, 1958), Kortowo (1958), Kujki Dolne, Pozorty (1958), Puszcza Piska, Sasek Mały, Zabrodzie.

Bryum rubens Mitt. – m. Okoniówkiem i Opartowem*.

Bryum violaceum Crundwell & Nyholm – Kortowo (1956).

Callicladium haldanianum (Grev.) H.A.Crum – Jabłonka, Małdyty*.

Calliergon cordifolium (Hedw.) Kindb. – Barkweda, Boguchwały, Borki*, Dobarz, Gamerki Wielkie, Jaroty, Kamionka, Kątki, Kortowo (1958), Księża Wola, Lutkowo, Małdyty, Milejewo, Nowa Guja, Pajtuny, Pogobie Średnie, Ptaki, Purda (1958), Rusy, Witoszewo (1982), Wola, Zalesie.

Calliergon giganteum (Schimp.) Kindb. – Dąbrówno, Jezioro Sasek Mały (S), Jonkowo (1958, 1981), Nida, Puszcza Piska.

Calliergonella cuspidata – Barkweda, Biebrza (1977), Bielice, Boguchwały, Borki (rez.), Ćwiklinek, Dajtki, Dąbrówno, Dobarz, Dobrze Miasto (1981), Drogoszewo, Gałajny, Górowo Iławeckie (1956), Jabłonka, Jonkowo (1956, 1981, 1985), Kal, Karaska, Karwacz, Kikity, Kortowo (1958, 1981), Kowalewo Pomorskie, Kożuchy Małe, Kwik, Labuszewo (Be 45), Łąjs, Łęki*, Majdy, Małdyty, Mały Borek (leśn.), Nida, Nowy Dwór Bratniański, Ogonki, Olsztynek (1977), Osa, Parleza Mała, Peplówek, Platyny*, Pogobie Średnie*, Pozorty (1956), Pręgowizna, Pręgowo, Przeździek Wielki, Ptaki, Sasek Mały, Sasek Wielki, Snopki, Szczepanki, Wojciechowice, Zabiele, Zabrodzie, Zawady (gm. Pisz).

Campylium calcareum (Crundwell & Nyholm) Ochyra – Labuszewo (Be 45).

Campylium polygamum (Schimp.) Lange & C.E.O.Jensen – Górowo Iławeckie (1956), Jonkowo (1985), Kortowo (1958), Zabrodzie.

Campylium stellatum (Hedw.) Lange & C.E.O.Jensen – Boguchwały, Jonkowo (1958), Zabrodzie.

Ceratodon purpureus (Hedw.) Brid. – m. Bałczynami i Smykówkiem, Bęsia, Biebrza (1977, 1985), Bielice, Borki, Braniewo, Budwity, Bykowo, Bystre-Kurzyny, Chmielewo, Czulpa*, Dobrze Miasto (1956, 1981), Dobrocin (1985), Drogoszewo, m. Dunajkiem i Siedliskiem, Durąg, Frombork, Gęsia Góra, Giżycko (Bf 11, 1985), Góra Strękowa, Górowo (1958), Górowo Iławeckie (1956), Grajewo, Grądy-Woniecko, Inowrocław, Jabłonka*, Jagodzin, Jankówko, Janów*, Januszkowo, Jelonki, Jonkowo (1987), Jurki (1977), Karaska, Karwica, Kasprzy, Kazimierz*, Kisielice (N)*, Klebark Wielki*, Kołodziejowy Grąd, Kortowo (1958, 1959), Koziół, Kożuchy Małe, Kujki Dolne*, Labuszewo (Be 46), Letniki, Lidzbark Warmiński, Lisewo Malborskie, Łąjsy, Łódziska, Łomża, Łuka, Małdyty, Mikołajki, Morliny*, Morzewo, Myszyniec, Narty, Nowa Pilona, Nowe Gumino*, m. Piwnicami Wielkimi i Wielbarkiem, Odoje, m. Okoniówkiem i Opartowem, Olsztynek (1977, 1988), Osa, Osowiec*, Ostróda (1956), Peplówek, Piele, Piłaki Wielkie, Pisz, Poczernin, Pozorty (1956, 1958), Pożarki, Przełęk, Rajgród, Ruś Mała, Rutkowo, Rzańnik (Ce 69), Samolubie*, Sasek Wielki, Sędrowo, Siarcza Łąka, Sławoszyño, Smykówko (1987), Suchowo, Sońnica, Stare Pole (1985), Stary Dwór (gm. Dobrze Miasto), Stary Dwór (Olsztyn, 1970), Stębark, Stupsk, Szczytno, Szwendrowy Most, Szymanki, Tomaszkowo*, Waplewo, Wesołówko*, Wielbark (W) (1977), Wipsowo (1987), Wojciechowice, Wronowo*, Wysok, Wysoka Braniewska, Zalesie, Załuski*, Zawady (gm. Dzierzgowo).

Cinclidium stygium Sw. – Jonkowo (1958).

Cirriphyllum piliferum (Hedw.) Grout – Biebrza (1977), Ciechanowiec, Dzierzgoń, Górowo Iławeckie (1956), Jezioro Leleskie (N), Kisielice (N), Kortowo (1958), Małdyty, Mleczarnia, Morawa (Be 03), Surowe, Surzyki Małe, Święty Roch, Trynisze, Tymianki, Wilamowo, Wipsowo*, Wysoka Braniewska;

Climacium dendroides (Hedw.) F.Weber & D.Mohr – Biebrza (1977), Dajtki, Dąbrówno, Dobarz, Drogoszewo, Dymer (Be 46, 1977), Gałajny, Gardyny (gm. Nidzica), Grądy, Jabłonka, Januszkowo, Jazgarka, Jezioro Sasek Mały (S), Jonkowo (1956, 1987), Karaska, Karwacz, Kortowo (1956, 1958), Olsztynek (1977), Osowiec, Ostrołęka, Pozorty (1956), Ptaki, Rutkowo, Sasek Wielki, Siódmak, Tymianki*, Wielbark (W) (1977), Zabrodzie, Załuski.

Cratoneuron filicinum (Hedw.) Spruce – Biebrza (1977), Dobry Lasek, Gęsia Góra, Zawady (gm. Pisz), Żabinka.

Dicranella cerviculata (Hedw.) Schimp. – Gisiel (1956), Jonkowo (1956), Stare Jabłonki.

Dicranella heteromalla (Hedw.) Schimp. – Biesal, Budwity, Górowo (1958), Hawa, Jabłonka, Jasne, Kamionka, Karwica, Kortowo (1958), Małdyty, Narty, Puszcza Darżłubska, Ruś Mała, Stare Jabłonki, Stębark, Wesolówko.

Dicranella rufescens (Dicks.) Schimp. – Bielice.

Dicranella schreberiana (Hedw.) Dixon – Kujki Dolne*, Sasek Wielki.

Dicranella staphylina H.Whitehouse – Biebrza (1977), Kortowo*, Morliny*.

Dicranodontium denudatum (Brid.) E.Britton – Gązwa.

Dicranum bonjeanii De Not. – Bachorza, Grądy, Jonkowo (1956, 1958), Kortowo (1958), Pieńcówka, Pozorty (1958), Samolubie (1968), Ukta.

Dicranum fuscescens Sm. – Gałajny, Jasne.

Dicranum majus Sm. – Kortowo (1958).

Dicranum polysetum Sw. ex anon. – Choszczewka, Gałajny, Grom, Jaroty, Jarzębiec, Jasne, Jurki (1977), Karwica, Kasprzy, Kortowo (1958), Košno, Labuszewo (Be 45), Lipniki, Narty, Piłaki Wielkie, Pisz, m. Piwnicami Wielkimi i Wielbarkiem, Popławy, Pozorty (1956), Rutkowo, Samolubie (1968, 1987), Sędrowo, Siarcza Łąka, m. Siłą i Tomaszkowem, Smolniki, Spychówko, m. Tymiankami, Tryniszami i Nowosadami, Wielbark (W) (1977), Zazdrość, Zielony Mechacz.

Dicranum scoparium Hedw. – Bagienice, Biesal, Borki, Buńki, Bystre-Kurzyńny, Cerkiewnik (1956), Chochół, Choszczewka, Dymer (Be 46, 1977), Gałajny, Gęsia Góra, Grom, Jabłonka, Jezioro Leleskie (N)*, Jonkowo (1956), Karaska, Karolewko, Karwica, Kątki, Kortowo (1956, 1958), Lipniki, Luzino, Łuka, Małdyty, Narty, Piłaki Wielkie, m. Piwnicami Wielkimi i Wielbarkiem, Siarcza Łąka, Smolniki, Spychówko, Tabórz, między Tymiankami a Tryniszami i Nowodworami, Wielbark (W) (1977), Wojciechowice, Wolisko, Wólka, Zawady (gm. Dzierzgowo.), Zazdrość, Zielonka, Zielony Mechacz, Źródła Rzeki Lyny.

Dicranum undulatum Schrad. ex Brid. – Bagienice Małe (Be 37, 47).

Didymodon fallax (Hedw.) R.H.Zander – Łękuk Wielki.

Didymodon rigidulus Hedw. – Kortowo (1958).

Drepanocladus aduncus (Hedw.) Warnst. – Barkweda, Bielice, Bogumiły, Bryńsk Królewski, Dajtki, Dęby-Łyse, Dymer (Be 46, 1977), Grądy, Januszkowo, Jonkowo (1956, 1958, 1987), Kal, Karaska, Kątki, Kortowo (1956, 1958), Koszelewki, Kozioł, Księży Dwór, Kwik, Łupki, Łysonie, Myszyniec, Nakomiady, Nowy Dwór Bratiański, Ogonki, Ostrołęka, Pajtuny, Pozorty (1956), Przykop, Rusy, Sasek Wielki, Stary Dwór (Olsztyn, 1957), Stawiszyn-Zwalewo, Ukta, Wojciechowice, Wola, Wólka Orłowska.

Drepanocladus polycarpus (Blandow ex Voit) Warnst. – Biebrza (1977), Bielice, Dobarz, Dymer (Be 46, 1977), Jezioro Sasek Mały (S), Karolewko, Kortowo (1958, 1981), Majdy, Nowa Wieś, Olsztyn (Be 52, 1960), Pozorty (1956, 1958), Sasek Wielki*, Węgorzewo, Zabrodzie.

Dryptodon pulvinatus (Hedw.) Brid. – Biebrza (1977), Frombork*, Gródk, Hawa, Osowiec, Suchowo*.

Encalypta vulgaris Hedw. – Góra Strękowa*.

Eurhynchium angustirete (Broth.) T.J.Kop. – Dębnik, Dobrzykowo, Dylewo, Górowo (1958), Kikity, Kortowo (1958), Małdyty, Mleczarnia*, Świąty Roch, Wólka*, Zabawka*.

Fissidens adianthoides Hedw. – Jonkowo (1958), Kończewo, Zabrodzie.

Fissidens bryoides Hedw. – Kortowo (1958).

Fissidens osmundoides Hedw. – Rodowo.

Fissidens taxifolius Hedw. – Dzierżoń, Górowo Iławeckie (1982), Kortowo (1958), Labuszewo (Be 45), Łajsy, Parleza Mała, Pręgowo.

Fontinalis antipyretica Hedw. – Jonkowo (1956, 1959), Wielbark (1966).

Funaria hygrometrica Hedw. – Dobry Lasek, Jarzębiec, Kasprzy, Kiwity, Kortowo (1958), Kujki Dolne, Letniki, Osa*, Pożarki, Stare Pole (1988), Szczytno*, Tomaszkowo*, Wojciechowice, Wola, Zazdrość.

Hamatocaulis vernicosus (Mitt.) Hedenäs – Jezioro Sasek Mały, Jonkowo (1956), Puszcza Piska, Zabiele.

Hedwigia ciliata (Hedw.) P.Beauv. – Diabla Góra, Jakunówko, Labuszewo (Be 46), Narty, Stębark.

Helodium blandowii (F.Weber & D.Mohr) Warnst. – Bielice, Borki, Dąbrówno, Dobarz, Galwica, Kortowo (1958), Lipnik, Mały Borek (leśn.), Pozorty (1956), Purda (1957), Puszcza Piska, Wipkowo (1960).

Herzogiella seligeri (Brid.) Z.Iwats. – Bałcyny, Borki, Górowo (1958), Jagodzin, Jaroty, Jonkowo (1985), Karwica, Kortowo (1958), Małdyty, Snopki, Wesołówko*, Źródła Rzeki Łyny*.

Homalia trichomanoides (Hedw.) Schimp. – Diabla Góra*.

Homalothecium lutescens (Hedw.) H.Rob. – Narty, Rajgród, Szczepanki.

Homalothecium sericeum (Hedw.) Schimp. – Dylewo, Samławki.

Hylocomiadelphus triquetrus (Hedw.) Ochyra & Stebel – Górowo Iławeckie (1956), m. Górowem Iławeckim i Wojmianami, Jezioro Leleskie (N), Morawa (Be 03), Pozorty (1956), Stębark, Wilamowo, Zawady (gm. Dzierżogowo);

Hylocomium splendens (Hedw.) Schimp. – Choszczewka, Gałajny, Hawa, Jaroty, Jasne, Jurki (1977), Kanigowo, Karwica, Kasprzy, Kortowo (1958), Košno, Lipniki, Narty, Olsztyn (Be 42, 1957), Ostrołęka, Piłaki Wielkie, m. Piwnicami Wielkimi i Wielbarkiem, Pozorty (1956), Purda (1958), Siarcza Łąka, Szablak, Szelańgowo, Wielbark (W) (1977), Wilamowo, Wólka, Zawady (gm. Dzierżogowo), Zawady (gm. Pisz), Zazdrość.

Hypnum cupressiforme var. *cupressiforme* Hedw. – Bałcyny, m. Bałcynami i Smykówkiem, Bęsia, Biebrza (1977), Biesal*, Borki*, Budwity, Chmielewo, Choszczewka, Diabla Góra, Dobrze Miasto (1981, 1987), Dobrocin (1985), Dobry Lasek, Drogoszewo, m. Dunajkiem i Siedliskiem, Durąg, Dylewo, Frombork, Gardyny (gm. Młynary), Gęsia Góra*, Giżycko (Bf 11, 1985), m. Górowem Iławeckim i Wojmianami, Gródki, Hawa, Jabłonka, Jagodzin*, Jakunówko, Janów, Jedwabno, Jezioro Leleskie (N), Jonkowo (1987), Kaczynos, Kalsk, Karolewko, Karwica, Kociołek Szlachecki (1987), Kortowo (1956, 1958, 1981), Kożuchy Małe, Księżno, Kurpiki, Labuszewo (Be 46), Letniki, Luzino, Łajsy*, Łękuk Wielki, Łuka, Małdyty, Mleczarnia, Modgarby, Morawa (Be 03), Morzewo, Muławki, Narty, Nowa Pilona, Nowa Wieś, Nowosady, Odoje, m. Okoniówkiem i Opartowem, Olsztynek (1977), Osa, Osowiec, Ostróda (1958), Pogobie Średnie, Pozorty (1956), Przykop, Rzeck*, Samławki, Sędrowo, Siarcza Łąka, Sławoszyńno*, Sośnica, Stare Pole (1985), Stębark, Surowe, Surzyki Małe, Szczepanki, Święty Roch, Wesołówka, Wielbark (W) (1977), Wilamowo, Wojciechowice, Wola, Wolisko, Wólka, Wronowo*, Wysoka Braniewska, Zabawka*, Zalesie, Załuski, Zawady (gm. Dzierżogowo), Zazdrość.

Hypnum cupressiforme var. *filiforme* Brid. – Budwity, Górowo Iławeckie (1956), Zawady (gm. Dzierżogowo).

Hypnum cupressiforme var. *lacunosum* Brid. – Sulki, Ślubowo, Wojciechowice.

Hypnum pallescens (Hedw.) P.Beauv. – Dobry Lasek, Gęsia Góra, Góry, Jabłonka, Małdyty, Wesołówko, Zawady (gm. Dzierżogowo), Zazdrość.

Hypnum pratense W.D.J.Koch ex Spruce – Ruciane.

Isothecium alopecuroides (Lam. ex Dubois) Isov. – Diabla Góra*.

Leptobryum pyriforme (Hedw.) Wilson – Biebrza (1977), Grom, Januszkowo, Kortowo (1958), Pozorty (1956), Ruś Mała.

Leptodictyum humile (P.Beauv.) Ochyra – Kortowo (1958).

Leptodictyum riparium (Hedw.) Warnst. – Biebrza (1977), Boćwiński Młyn, Budy Wolińskie, Chmielewo, Gęsia Góra, Giżycko (Bf 21, 1986), Jabłonka*, Jonkowo (1966, 1985), Kowalewo Pomorskie, Lusiny, Myszyńiec, Nowa Pilona, Nowa Wieś, Wielbark (1966), Wojciechowice, Zabiele.

Leskea polycarpa Hedw. – Bęsia*, Górowo Iławeckie (1956), Janów*, Kortowo (1956), Stare Pole (1985), Wola.

Leskeella nervosa (Brid.) Loeske – Janów*.

Leucobryum glaucum (Hedw.) Ångstr. – Borki, Jonkowo (1956), Kortowo (1956, 1958), Szymanki, Tymianki, Zazdrość, Zielony Mechacz.

Leucodon sciuroides (Hedw.) Schwägr. – Bęsia, Broniszewo, Górowo Iławeckie (1956), Kamionka, Karolewko, Małdyty, Nowa Pilona, Wilamowo.

Limprichtia revolvens (Sw. ex anon.) Loeske – Jonkowo (1958), Zabrodzie.

Meesia triquetra (L. ex Jolycl.) Ångstr. – Jonkowo (1958), Puszcza Piska.

Mnium hornum Hedw. – Biesal, Jabłonka, Kamionka, Kortowo (1958), Lusiny, Małdyty, m. Piaskami i Onufryjewem, Purda (1958), Puszcza Darżłubska, Rodowo*, Stare Jabłonki.

Mnium stellare Reichard ex Hedw. – Kortowo (1958), Mleczarnia, Ostróda (1958).

Niphotrichum canescens (Hedw.) Bednarek-Ochyra & Ochyra – Biesal, m. Piwnicami Wielkimi i Wielbarkiem, Sarnówko, Wojciechowice, Wyżegi.

Orthodicranum flagellare (Hedw.) Loeske – Kątki, Kortowo (1958), Olsztyn (SW).

Orthodicranum montanum (Hedw.) Loeske – Biebrza (1977, 1985), Borki, Dylewo, Gałajny, Gęsia Góra, Góra Dylewska, Iława, Jagodzin, Jasne, Jonkowo (1987), Kortowo (1956, 1958), Labuszewo (Be 45), Małdyty, Mikołajewo, Ślepioty, Wola, Wolisko, Wólka, Zazdrość, Zielonka, Żabinka.

Orthotrichum affine Schrad. ex Brid. – Kortowo (1956, 1958).

Orthotrichum anomalum Hedw. – Chmielewo, Frombork*, Myszyniec.

Orthotrichum diaphanum Schrad. ex Brid. – m. Bałcynami i Smykówkiem, Czulpa*, m. Dunajkiem i Siedliskiem*, Grądy-Woniecko*, Janów, Łajsy, Muławki, Pasłek, Stare Pole (1985).

Orthotrichum obtusifolium Brid. – Chmielewo, Kortowo (1958), Nowa Pilona*, Wojciechowice.

Orthotrichum pumilum Sw. ex anon. – m. Dunajkiem i Siedliskiem, Iława, Jabłonka, Nowa Pilona, Olsztynek (1977).

Orthotrichum speciosum (Brid.) Warnst. – Karolewko, Przykop.

Oxyrrhynchium hians (Hedw.) Loeske – Bałcyny, Bęsia, Ciechanowiec, Czulpa*, Diabla Góra, Dobrzykowo*, Drogoszewo, Dziśnity*, Frąknowo (1987), Frombork*, Gardyny (gm. Młynary)*, m. Górowem Iławeckim i Wojmianami, Grabno, Guja, Iława, Jabłonka, Jezioro Leleskie (N)*, Karolewko, Kisielice (N)*, Klebark Wielki*, Kortowo (1956, 1958), Lusiny, Łajsy, Łę kuk Wielki, Nowa Guja*, Nowe Gumino*, m. Okoniówkiem i Opartowem*, Pasłek*, Piękna Góra, Przystań*, Rajgród, Reszel (N), Ruś Mała, Sośnica, Stare Pole (1985), Stary Dwór (Olsztyn, 1958, 1970), Stębark, Surowe, Szczytno*, Święty Roch, Wólka*.

Oxyrrhynchium schleicheri (R.Hedw.) Röhl – Kortowo*.

Oxyrrhynchium speciosum Nees – Łę kuk Wielki.

Paludella squarrosa (Hedw.) Brid. – Jonkowo (1956, 1958), Łajsy, Pozorty (1958), Puszcza Piska, Wipsowo (1960).

Paraleucobryum longifolium (Ehrh. ex Hedw.) Loeske – Dylewo.

Philonotis caespitosa Jur. – Ogonki.

Physcomitrium pyriforme (Hedw.) Bruch & Schimp. – Grądy-Woniecko, Kiwity, Kortowo (1956, 1957, 1958), Księży Dwór, Letniki, Pogobie Średnie, Wysoka Braniewska.

Plagiomnium affine (Blandow ex Funck) T.J.Kop. – Ameryka, Biebrza (1977), Biędara, Bogdanka, Budy Uniskie, Choszczewka, Ciechanowiec*, Ciechanówko, Czarny Piec, Czulpa*, Dobarz, Dobry Lasek, Dębnik, Drogoszewo, Dudka, Dylewo, Dziektarzewo, Dziśnity, Gardyny (gm. Młynary), Gamerki Wielkie, Gęsia Góra, Gierkińskie Bagna, Górki, Górowo Iławeckie (1956), Jabłonka, Jezioro Leleskie (N), Jonkowo (1956), Jurki (1977), Kąjkowo, Karaska, Karwacz, Karwica, Kortowo (1956, 1958), Kożuchy Małe, Kromerowo, Krubin, Laski, Lipniki, Lusiny, Łapka, Małdyty, Masuńskie Włóki, Mleczarnia, Morawa*, Narty, Niestum, Nowa Guja (1984), Nowe Sadłuki, Odoje, Ogonki, m. Okoniówkiem i Opartowem, Olsztyn (Be 42, 1982), Oparczyska, Osiek Wielki, Parkoszewo, Piłaki Wielkie, Podgórzyn, Popławy, Pozorty (1956), Przełęk, Rutkowo, Siarcza Łąka, m. Siłą i Tomaszkowem, Spórka, Stawinoga, Szablak, Szczytno,

Szelągowo, Śmiecin Stary, Śródka, Tabórz, Trzaski, Tymianki, Wichrowo, Witoszewo (1982), Wólka, Wysiółka, Wyżegi, Załuski, Zawady (gm. Dzierzgowo), Zawady (gm. Pisz), Zawady Małe, Zazdrość, Zwierzyniec, Źródła Rzeki Łyny, Żabinka, Żelechy.

Plagiomnium cuspidatum (Hedw.) T.J.Kop. – Bęsia, Biebrza (1977, 1985), Cerkiewnik (1958), Dobry Lasek*, Dylewo, Garbno, Gałławki, Gęsia Góra, Giżycko (Bf 11, 1985), Grądy, Iława, Jedwabno, Jezioro Leleskie (N), Kasprzy, Kociołek Szlachecki (1987), Kortowo (1958, 1981), Kożuchy Małe, Łękuk Wielki*, Mleczarnia, Narty, Parleza Mała, Piękna Góra, Pozorty (1956), Przysań, Ruś Mała, Sasek Mały, Sośnica*, Stary Dwór (Olsztyn, 1970), Stębark, Wesołówko, Wielbark (W)*, Zalewo (W), Żabinka.

Plagiomnium elatum (Bruch & Schimp.) T.J.Kop. – Bielice, Cerkiewnik (1956, 1958), Czarny Piec, Dobarz, Dudka, Dybowo, Grabin, Grądy, Jonkowo (1985), Kałęczyn (Bf 72), Kortowo (1958), Księża Wola, Pręgowizna, Przeździek Wielki, Ruś Mała, Rutkowo, Spytkowo, Szczepanki, Zabrodzie.

Plagiomnium ellipticum (Brid.) T.J.Kop. – Biebrza (1977), Cerkiewnik (1958), Gałajny, Gołuska Kępa, Kortowo (1958), Lusiny, Osa, Pozorty (1958), Siedliska, Sińczyk, Surzyki Małe, Zabiele.

Plagiomnium rostratum (Schrad.) T.J.Kop. – Diabla Góra.

Plagiomnium undulatum (Hedw.) T.J.Kop. – Bęsia, Cerkiewnik (1958), Ciechanowiec, Czulpa, Dęby, Diabla Góra, Dobrzykowo, Dębnik, Frąknowo (1987), Giżycko (Bf 11, 1987), Górowo Iławeckie (1956), m. Górowem Iławeckim i Wojmianami, Jezioro Leleskie (N), Gronity, Kalsk, Kałęczyn (Bf 72), Kasprzy, Kortowo (1956, 1958), Kożuchy Małe, Kupin, Lusiny, Łajsy, Łęki, Łękuk Wielki, Morawa (Be 03), Muławki, Niestum, Nowe Gumino, Olecko, Olsztynek (1977), Pręgowo, Sośnica, Stare Jabłonki, Stare Pole (1985), Surowe, Wielbark (W) (1977), Wilamowo, Wysoka Braniewska, Zabawka, Zelwagi (1981).

Plagiothecium cavifolium (Brid.) Z.Iwats. – Biesal, Dobrocin (1987), Gęsia Góra, Karwica, Kortowo (1958), Małdyty, Ostróda (1958), Piękna Góra, Ruś Mała.

Plagiothecium curvifolium Schlieph. ex Limpr. – Biebrza (1977, 1985), Borki, Choszczewka, Diabla Góra, Iława, Jablonka, Jasne, Jezioro Nicponek, Jonkowo (1987), Kamionka, Karwica, Kołodziejowy Grąd, Kortowo (1958), Košno, Likusy, Lipniki, Małdyty, Masuny, Narty, Nowy Ramuk, Piłaki Wielkie, Platyny, Pozorty (1956), Snopki*, Wola, Wolisko, Wysoka Wieś, Zabawka, Zawady (gm. Dzierzgowo), Zazdrość.

Plagiothecium denticulatum (Hedw.) Schimp. – Biebrza (1977), Bielice, Biesal*, Borówno, Dobry Lasek, Drogoszewo, Górki, Jablonka, Jonkowo (1985), Karwica, Kortowo (1956, 1958), Kożuchy Małe, Narty, Osa, Piłaki Wielkie, Pozorty (1956), Purda*, Puszcza Piska, Tymianki*, Wesołówko, Wielbark (W) (1977).

Plagiothecium laetum Schimp. – Iława, Jasne*, Luzino, Siemki, Zabawka, Zawady (gm. Dzierzgowo), Źródła Rzeki Łyny.

Plagiothecium nemorale (Mitt.) A.Jaeger – Nowe Gumino, Stare Jabłonki, Zawady (gm. Dzierzgowo), Źródła Rzeki Łyny.

Plagiothecium ruthi Limpr. – Jablonka, Kamionka, Kątki, Kortowo (1958), Purda (1958), Smolniki, Workiejmy.

Plagiothecium succulentum (Wilson) Lindb. – Diabla Góra, Gęsia Góra, Kortowo (1958), Małdyty, Mleczarnia*.

Platygyrium repens (Brid.) Schimp. – Janów*, Karolewko, Wola.

Pleuroidium subulatum (Hedw.) Rabenh. – Kortowo (1958).

Pleurozium schreberi (Willd. ex Brid.) Mitt. – Bagienice Małe (Be 37, 47), Bartąg, Biędara, Borki, Budy Uniskie, Chochół, Choszczewka, Gałajny, Gęsia Góra, Gisiel (1956), Górowo (1957, 1958), Grom, Jaroty, Jasne, Jonkowo (1959), Jurki (1977), Karaska, Karwica, Kasprzy, Kazimierz, Kociołek Szlachecki (1958), Kortowo (1956, 1958), Košno, Kozioł, Kożuchy Małe, Kromerowo, Krubin, Likusy, Lipniki, Luzino, Narty, m. Okoniówkiem i Opartowem, Olsztyn (Be 42, 1957), Ostrolęka, Ostróda*, Piłaki Wielkie, Pisz, Pozorty (1956), Purda (1958), Rutkowo, Samolubie (1987), Sędrowo, Siarcza Łąka, Siódmak, Smolniki, Spsychówko, Stębark, Sulki, Szablak, Tymianki, Wichrowo, Wielbark (W) (1977), Wipsowo (1987), Wojciechowice*, Wyżegi*, Załuski, Zawady (gm. Dzierzgowo), Zawady (gm. Pisz), Zazdrość, Zielonka, Zielony Mechacz, Zwierzyniec.

Pogonatum urnigerum (Hedw.) P.Beauv. – Dymier (Be 45, 1956).

Pohlia campotrachela (Renauld & Cardot) Broth. – Wólka.

Pohlia cruda (Hedw.) Lindb. – Jezioro Leleskie (N), Narty.

Pohlia melanodon (Brid.) A.J.Shaw – Kortowo*, Stębark.

Pohlia nutans (Hedw.) Lindb. – Biedara, Budwity, Bystre-Kurzyny, Choszczewka*, Dobry Lasek, Drogoszewo, Gardyny (gm. Młynary), Ilawa, Jabłonka, Januszkowo, Jaroty, Jasne, Jezioro Leleskie (N), Jonkowo (1956, 1959, 1985), Jurki (1984), Karwica, Kortowo (1958), Kożuchy Małe, Labuszewo (Be 45), Likusy, Lipniki, Luzino, Małdyty*, Narty, Olsztyn (SW)*, Piłaki Wielkie, m. Piwnicami Wielkimi i Wielbarkiem, Pozorty (1956), Przełęk, Purda (1958), Samolubie (1968, 1987), Siarcza Łąka, Smolniki*, Snopki, Srebrna (W), Stare Jabłonki, Stare Pole (1985), Sulki, Wielbark (W) (1977), Wólka, Zazdrość, Zerbuń (1968), Zielonka*, Żabinka.

Pohlia wahlenbergii (F.Weber & D.Mohr) A.L.Andrews – Kujki Dolne.

Polytrichastrum formosum (Hedw.) G.L.Sm. – Borki, Budwity, Diabla Góra, Gałajny, Gardyny (gm. Młynary), Górowo Ilaweckie (1956), Jaroty, Jasne, Jonkowo (1958), Kikity, Kortowo (1956, 1958), Makowo (Bd 57), Małdyty, Olsztyn (Be 42, 1957)*, Piłaki Wielkie, Podgórzyn, Pozorty (1956), Rodowo, Samolubie (1987), Smolniki, Tabórz, Tymianki, Tynwałd (1957), Wólka, Zawady (gm. Dzierzgowo), Zazdrość, Zielonka, Żabinka.

Polytrichastrum longisetum (Sw. ex Brid.) G.L.Sm. – Drogoszewo, Dyrer (Be 46, 1956, 1977), Karwica, Kociołek Szlachecki (1958), Rutkowo, Siódmak, Zawady (gm. Pisz), Zerbuń (1968).

Polytrichum commune Hedw. – Jarzębiec, Jasne, Kamionka, Kortowo (1958, 1981), Olsztyn (Be 42, 1957), Samolubie (1987), Smolniki, Spychówko, Szwendrowy Most, Wojciechowice.

Polytrichum juniperinum Hedw. – Biebrza (1977, 1985), Bielice*, Bystre-Kurzyny, Cerkiewnik (1956), Choszczewka, Dyrer (Be 46, 1977), Jaroty, Jurki (1977), Karaska, Karwica, Kasprzy, Kazimierz, Kurki, Likusy, Lipniki, Luzino, Mikołajewo, Narty, Ostrołęka, m. Piwnicami Wielkimi i Wielbarkiem, Platyny, Ruś Mała, Rutkowo, Sędrowo, Siarcza Łąka, Smolniki, Sośnica, Spychówko, Stębark, Stupsk, Sulki, Tynwałd (1958), Wielbark (W) (1977), Wyżegi, Załuski, Zawady (gm. Dzierzgowo), Zawady (gm. Pisz), Zielonki.

Polytrichum piliferum Hedw. – Grale, Jurki (1977), Karwica, Łomża, Pisz, m. Piwnicami Wielkimi i Wielbarkiem, Ruś Mała, Rutkowo, Sędrowo, Sulki.

Polytrichum strictum Menzies ex Brid. – Bachorza, Dobrag, Karaska, Kikity, Kortowo (1956), Makowo (Bd 57), Mały Borek (leśn.), Olsztyn (SW), Pozorty (1958), Puszcza Piska, Rutkowo, Samolubie (1968), Smolniki, Zabrodzie, Zielony Mechacz.

Pseudocalliergon lycopodioides (Brid.) Hedenäs – Jonkowo (1985).

Pseudocalliergon trifarium (F.Weber & D.Mohr) Loeske – Gisiel (1956), Klonowo.

Pseudoscleropodium purum (Hedw.) M.Fleisch. ex Broth.– Choszczewka, Górowo Ilaweckie (1956), Jaroty, Łężany, Ostrołęka, Siarcza Łąka, Wielbark (W) (1977), Zawady (gm. Pisz).

Ptilium crista-castrensis (Hedw.) De Not. – Gisiel (1971), Jaroty, Jonkowo (1959), Kamionka, Karwica, Kortowo (1956), Narty, Piłaki Wielkie, Purda (1958), Puszcza Piska, Snopki, Spychówko, Zazdrość.

Pylaisia polyantha (Hedw.) Schimp. – Bałcyny, Biebrza (1977), Boćwiński Młyn, Chmielewo, Dobry Lasek, m. Dunajkiem i Siedliskiem, m. Górowem Ilaweckim i Wojmianami, Ilawa, Jabłonka, Jezioro Leleskie (N), Karolewko, Kasprzy, Klebark Wielki, Kortowo (1958), Łękuk Wielki, Małdyty, Morzewo, Nowa Pilona, Pudwągi, Rzeck, Stare Pole (1985), Stary Dwór (gm. Dobrze Miasto), Suchowo*, Wyskok, Zalewo (W)*.

Rhizomnium punctatum (Hedw.) T.J.Kop. – Biesal*, Borki, Gęsia Góra, Ilawa, Kortowo (1958), Łękuk Wielki.

Rhodobryum roseum (Hedw.) Limpr. – Dębnik, Górowo (1958), Kortowo (1956), Olsztyn (Be 42, 1957), Snopki, Stary Dwór (Olsztyn, 1982), Wólka, Wysiółka.

Rhytidadelphus squarrosus (Hedw.) Warnst. – Biesal, Cerkiewnik (1956), Choszczewka, Ciechanowiec, Dęby-Łyse, Gałajny, Górowo Ilaweckie (1956), Ilawa*, Jaroty, Jonkowo (1956, 1985), Jurki (1977), Kajkowo, Karwacz, Karwica, Kasprzy, Kortowo (1956, 1958), Kośno, Koziół, Kromerowo, Księża Wola, Luzino, Narty, m. Okoniówkiem i Opartowem, Olsztynek (1977), Rutkowo, Sasek Mały, Sośnica,

Spychówko, Sulki, Szablak, Śródka, Trynisze, Wielbark (W) (1977), Wilamowo, Wojciechowice, Załuski, Zawady (gm. Pisz), Źródła Rzeki Łyny.

Rosulabryum capillare (Hedw.) J.R.Spence – Choszczewka, Kortowo (1956), Labuszewo (Be 46), Pozorty (1956).

Rosulabryum moravicum (Podp.) Ochyra & Stebel – Bęsia, Dobre Miasto*, Dobry Lasek, Drogoszewo, Ilawa, Janów, Karolewko, Kociołek Szlachecki (1987), Kortowo (1958), Piękna Góra, Święty Roch, Wielbark (W) (1977).

Sanionia uncinata (Hedw.) Loeske – Borki*, Kortowo (1958), Sędrowo, m. Siłą i Tomaszkowem*, Śliwica.

Schistidium crassipilum H.H.Blom – Samławki.

Sciuro-hypnum oedipodium (Mitt.) Ignatov & Huttunen – Biebrza (1977), Biedara, Budy Uniskie, Bystre-Kurzyny, Choszczewka, Ciechanówko*, Frańkowo (1982), Gardyny (gm. Młynary), Gierkińskie Bagna, Ilawa, Jedwabno, Karaska, Karolewko, Karwica, Kasprzy, Kortowo*, Kożuchy Małe, Krubin, Łoskajmy, Masuńskie Włóki, Narty, Niestum, Nowa Wieś, m. Okoniówkiem i Opartowem, Olsztyn (Be 42, 1982), Olsztynek (1988), Oparczyska, Osiek Wielki, Parkoszewo, Piłaki Wielkie, Platyny, Przełęk, Rogowo, Rumianek, Rutkowo, Sasek Mały, Sasek Wielki, Sędrowo, m. Siłą i Tomaszkowem*, Smolniki, Snopki, Spórka, Srebrna (W), Szablak, Stary Dwór (Olsztyn, 1982), Śliwice, Tały, Wesołówko, Wielbark (W) (1977), Witoszewo (1984), Wólka, Wysiółka, Zawady (gm. Dzierzgowo), Zawady (gm. Dzierzgowo)*, Zawady (gm. Pisz), Zawady Małe, Zazdrość, Żabinka, Żelechy, Źródła Rzeki Łyny*.

Sciuro-hypnum populeum (Hedw.) Ignatov & Huttunen – Bęsia, Diabla Góra, Dylewo, Łękuk Wielki, Mleczarńa.

Sciuro-hypnum reflexum (Starke) Ignatov & Huttunen – Dylewo, Wysoka Braniewska, Zawady (gm. Dzierzgowo).

Sciuro-hypnum starkei (Brid.) Ignatov & Huttunen – Dybowo, Jasne, Kortowo (1956), Źródła Rzeki Łyny.

Scorpidium scorpioides (Hedw.) Limpr. – Jonkowo (1966), Jezioro Lisunie, Mały Borek (Ieśn.), Swalmy (N).

Sphagnum angustifolium (C.E.O.Jensen ex Russow) C.E.O.Jensen – Jonkowo (1956), Grom, Karaska, Kątki, Kortowo (1958), Olsztyn (Be 42, 1957), Puszcza Piska, Siódmak, Smolniki.

Sphagnum capillifolium (Ehrh.) Hedw. – Bagienice Małe, Gałajny, Gronowo, Jasne, Jonkowo (1956, 1958, 1985), Karaska, Kątki, Kociołek Szlachecki (1958), Kortowo (1956, 1958), Mały Borek (Ieśn.), Purda (1958), Puszcza Piska, Rutkowo, Piłaki Wielkie, Samolubie (1968, 1987), Tynwałd (1958), Zabrodzie, Zielonka, Zielony Mechacz.

Sphagnum compactum Lam. & DC. – Sławoszyn.

Sphagnum contortum Schultz – Gronowo, Kikity, Zabrodzie.

Sphagnum cuspidatum Ehrh. ex Hoffm. – Głodowo, Jasne, Jonkowo (1956), Kortowo (1956, 1958), Purda (1958), Smolniki, Szczechy Wielkie, Szwendrowy Most, Zielonka.

Sphagnum denticulatum Brid. – Dęby-Łyse, Rutkowo, Szwendrowy Most.

Sphagnum fallax (H.Klinggr.) H.Klinggr. – Dłużki, Dobrąg, Gałajny, Gamerki Małe, Jasne, Jonkowo (1956, 1958), Kamionka, Kortowo (1956, 1958), Lipnik, Olsztyn (SW), Olsztyn (Be 42, 1957), Purda (1958), Samolubie (1987), Siódmak, Spychówko, Żelwagi (1986), Zielony Mechacz.

Sphagnum fimbriatum Wilson – Jonkowo (1958, 1985), Karaska, Kątki, Kociołek Szlachecki (1958), Kortowo (1958), Orłowo, Purda (1977), Samolubie (1987), Spychówko, Tynwałd (1958), Zazdrość, Żelwagi (1986), Zerbuń (1968).

Sphagnum flexuosum Dozy & Molk. – Kikity, Kortowo (1958), Milejewo, Rutkowo, Smolniki.

Sphagnum fuscum (Schimp.) H.Klinggr. – Bagienice Małe, Jonkowo (1985).

Sphagnum girgensohnii Russow – Borki, Jarzębiec, Kończewo, Kortowo (1956, 1958), Mikołajewo.

Sphagnum magellanicum Brid. – Borki, Gałajny, Grom, Karaska, Kortowo (1956), Kikity, Purda (1958), Puszcza Piska, Siódmak, Smolniki, Tynwałd (1958), Zielony Mechacz.

Sphagnum molle Sull. – Kociołek Szlachecki (1958).

Sphagnum palustre L. – Borki, Dobrag, Jasne, Jonkowo (1956), Kamionka, Karaska, Klonowo, Kończewo, Kortowo (1956, 1958), Krawczyki, Małdyty, Olsztyn (Be 42, 1957), Orłowo, Purda (1958), Samolubie (1987), Siódmak, Smolniki, Sychówko, Wólka Orłowska, Zerbuń (1968).

Sphagnum papillosum Lindb. – Jonkowo (1985).

Sphagnum riparium Ångstr. – Jasne, Kortowo (1958), Purda (1958), Samolubie (1987).

Sphagnum russowii Warnst. – Bagienice Małe, Jasne, Jonkowo (1958, 1985), Kikity, Kortowo (1956, 1958).

Sphagnum squarrosum Crome – Borki, Gałajny, Gisiel (1956), Karaska, Kortowo (1957, 1958), Milejewo, Samolubie (1987), Siódmak.

Sphagnum subsecundum Nees – Rutkowo.

Sphagnum teres (Schimp.) Ångstr. – Boguchwały, Gronowo, Jezioro Sasek Mały, Jonkowo (1956)*, Karaska, Kikity*, Kortowo (1958), Łajs, Pozorty (1958), Przykop, Puszcza Piska, Samolubie (1987), Zabrodzie.

Sphagnum warnstorffii Russow – Jonkowo (1956, 1958), Jezioro Lisunie, Zabrodzie.

Straminergon stramineum (Dicks. ex Brid.) Hedenäs – Dąbrówno, Dobrag, Jarzębiec, Jonkowo (1956, 1958), Karaska, Kątki, Kikity, Kortowo (1958), Lipnik, Puszcza Piska, Rutkowo*, Samolubie (1987), Smolniki, Zabrodzie, Zerbuń (1968).

Syntrichia papillosa (Wilson) Jur. – Chmielewo*, Czulpa, m. Bałcynami i Smykówkiem.

Syntrichia ruraliformis (Besch.) Cardot – Osowiec, Jelonki.

Syntrichia ruralis (Hedw.) F.Weber & D.Mohr – Bałcyny, m. Bałcynami i Smykówkiem, Biebrza (1977), Chmielewo, Dęby-Lyse, Drogoszewo, Januszkowo, Jurki (1977), Kanigowo, Karolewko, Kortowo (1956), Kozuchy Małe, Kurpiki, Labuszewo (Be 45), Łękuk Wielki, Łodziska, Myszyniec, Odoje*, Olszewo, Olsztynek (1977), Osowiec, Ostróda (1956), Pisz, m. Piwnicami Wielkimi i Wielbarkiem*, Poczernin, Przełęk Mały, Rutkowo, Sędrowo, Smykówko (1958), Sulki, Szymonka, Wojciechowice, Załuski.

Syntrichia virescens (De Not.) Ochyra – Grądy-Woniecko*, Janów*, Karolewko, Zalewo (W)*.

Tetraphis pellucida Hedw. – Bagienice Małe (Be 47), Borki, Hława, Jasne, Jonkowo (1985)*, Kamionka, Kortowo (1958), Mleczarnia, Olsztyn (SW)*, Purda (1958), Zazdrość, Zielonka.

Thuidium assimile (Mitt.) A.Jaeger – Biskupiec, Cerkiewnik (1958), Czulpa, Dobrze Miasto (1956), Gisiel (1956), Górowo (1958), Grądy, Hława, Jezioro Leleskie (N), Jonkowo (1956, 1985), Karwacz, Kasprzy, Łęki, Morawa (Be 03), Narty, Odoje, Wojciechowice, Pręgowo, Przełęk Mały, Rutkowo, Snopki, Sośnica, Wielbark (1977), Wipsowo (1987), Zawady Małe.

Thuidium delicatulum (Hedw.) Schimp. – Czulpa, Dąbrówno, Góry, Szczepanki.

Thuidium recognitum (Hedw.) Lindb. – Diabla Góra, Dylewo, Wólka.

Thuidium tamariscinum (Hedw.) Schimp. – Borki, Kikity, Mleczarnia, Puszcza Darżlubska, Rodowo.

Tomentypnum nitens (Hedw.) Loeske – Dąbrówno, Dobarz, Jonkowo (1956, 1958, 1981), Łajs, Puszcza Piska, Zabiele.

Tortella inclinata (R.Hedw.) Limpr. – Osowiec.

Tortula acaulon (With.) R.H.Zander – Klebark Wielki, Morliny*.

Tortula muralis Hedw. – Biebrza (1977), Frombork, Grądy-Woniecko*, Klebark Wielki, Kortowo (1956), Łajsy*, Łękuk Wielki*.

Tortula subulata Hedw. – Kortowo (1958).

Tortula truncata (Hedw.) Mitt. – Morliny, Stary Dwór (Olsztyn, 1970).

Ulota cispa (Hedw.) Brid. – Dylewo, Kortowo (1958).

Warnstorffia exannulata (Schimp.) Loeske – Dęby-Lyse, Jonkowo (1958), Rutkowo.

Warnstorffia fluitans (Hedw.) Loeske – Dęby-Lyse*, Dłużki, Grom, Jonkowo (1956, 1958, 1959), Kikity, Kortowo (1956), Purda (1960), Szczechy Wielkie, Tynwałd (1958).

PODSUMOWANIE WYNIKÓW

Zbiory briologiczne Longina Olesińskiego w zielniku mszaków (KRAM-B) Instytutu Botaniki PAN w Krakowie obejmują prawie 3 tys. torebek. Materiały częściowo były oznaczone, głównie przez Longina Olesińskiego, ale też przez Kazimierza Karczmarza i Mariana Kuca, a także Z. Czubińskiego, M. Jasnowskiego, G. Jodko, A. Jutrzenkę-Trzebiatowskiego i A. Rusińską.

Mszaki zbierane były w latach 1955–1994 i pochodzą głównie z obszaru Polski północno-wschodniej (tereny obecnych województw mazowieckiego, podlaskiego, warmińsko-mazurskiego oraz wschodniej części kujawsko-pomorskiego i pomorskiego). Nieliczne zbiory dotyczą także innych lokalizacji z terenu Polski – z okolic Szczecina, Szczawnicy i Świeradowa, z Górnego Śląska, Bieszczad, Tatr i Lubelszczyzny. Olesiński zbierał mszaki także w trakcie swoich wyjazdów zagranicznych. Są to głównie materiały z okolic Lasu Turyńskiego (Thüringer Wald) w dawnym NRD oraz jedna torebka z Bułgarii (okaz *Philonotis seriata* Mitt. z Gór Witosza).

W sumie zbiory z obszaru Polski północno-wschodniej obejmują 2836 torebek i dotyczą 210 gatunków (nie licząc materiałów niepewnych) z 395 stanowisk. Większość stanowią mchy, 187 gatunków, pozostałe 23 gatunki to wątrobowce.

Materiały Longina Olesińskiego wnoszą istotny wkład do wiedzy na temat flory mchów i wątrobowców Polski północno-wschodniej. Zawierają one nie tylko liczne i nowe notowania gatunków pospolitych i częstych w skali kraju, ale także mszaków interesujących i rzadkich. Przykładem są reliktove gatunki torfowiskowe (*Cinclidium stygium*, *Helodium blandowii*, *Hypnum pratense*, *Meesia triquetra*, *Paludella squarrosa*, *Pseudocalliergon lycopodioides*, *Pseudocalliergon trifarium*, *Scorpidium scorpioides*, *Tomentypnum nitens*), obecnie ginące i zagrożone elementy krajowej brioflory (TOBOLEWSKI & WOJTERSKI 1988). Cenne są notowania rzadko spotykanych na niżu gatunków górskich, np. *Bartramia pomiformis* (OCHYRA i in. 1992), *Dicranum fuscescens* i *Tortella inclinata* (SZAFRAN 1957). Do szczególnie interesujących należy stanowisko *Sphagnum molle*, jednego z najrzadszych torfowców występujących w Polsce; jest to gatunek suboceaniczny, notowany głównie w zachodniej części kraju (MELOSİK 1992). Należy także podkreślić, że Olesiński był florystą bardzo skrupulatnym, o czym świadczą okazy drobnych gatunków (jak *Bryum rubens* czy *Dicranella cerviculata*), rzadko odnajdywanych przez osoby okazjonalnie zajmujące się briologią.

Podziękowania. Składam serdeczne podziękowanie prof. dr. hab. Ryszardowi Ochryze za udostępnienie materiałów zielnikowych, a także dr. hab. Adamowi Steblowi za pomoc w oznaczaniu wątrobowców.

LITERATURA

- ANONIM. 2008. Pasjonat łakarstwa. – Przełom **38** (854). <https://przelom.pl/15113-pasjonat-lakarstwa.html> (dostęp: 10.05.2020).
- ENCYKLOPEDIA WARMII I MAZUR. http://encyklopedia.warmia.mazury.pl/index.php/Longin_Olesi%C5%84ski. (dostęp: 10.05.2020).

- KARCZMARZ K. 1986. Sekcja Briologiczna (1978–1985). – Wiadomości Botaniczne **30**(3–4): 403–406.
- KLAMA H. 2006. Systematic catalogue of Polish liverwort and hornwort taxa. – W: J. SZWEYKOWSKI (red.), An annotated checklist of Polish liverworts and hornworts, s. 83–100. W. Szafer Institute of Botany, Polish Academy of Sciences, Kraków.
- LONGIN OLESIŃSKI. Biogramy. Katedra Łąkarstwa i Urządzania Terenów Zieleni. Wydział Kształtowania Środowiska i Rolnictwa. Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie. <http://www.uwm.edu.pl/zlak/longin-olesi-ski.html> (dostęp: 10.05.2020).
- MELOSIK I. 1992. Distribution of *Sphagnum molle* Sull. in Poland. – Badania Fizjograficzne nad Polską Zachodnią, Seria B, Botanika **41**: 281–290.
- OCHYRA R., SZMAJDA P. & BEDNAREK-OCHYRA H. 1992. M. 396. *Bartramia pomiformis* Hedw. – W: R. OCHYRA & P. SZMAJDA (red.), Atlas of the geographical distribution of spore plants in Poland. Ser. V. Mosses (Musci), **8**: 41–50. W. Szafer Institute of Botany of the Polish Academy of Science & Adam Mickiewicz University, Polish Academy of Sciences, Kraków – Poznań.
- OCHYRA R., ŻARNOWIEC J. & BEDNAREK-OCHYRA H. 2003. Census catalogue of Polish mosses. s. 372. W. Szafer Institute of Botany, Polish Academy of Sciences, Kraków.
- OLESIŃSKI L. & SZELIGIEWICZ H. 1974. Mszyce (*Homoptera*, *Aphidodea*) okolic Chrzanowa. – Fragmenta Faunistica **19**(12): 319–347.
- OLESIŃSKI L. & WOJEWODA W. 1985(1987). Materiały do flory macromycetes północno-wschodniej Polski. – Acta Mycologica **21**(2): 193–232.
- SZAFRAN B. 1957. Mchy (*Musci*). **1**. s. 449. Państwowe Wydawnictwo Naukowe, Warszawa.
- TOBOLEWSKI Z. & WOJTERSKI T. (red.). 1988. Atlas rozmieszczenia roślin zarodnikowych w Polsce. Ser. V. Mosses (*Musci*). **3**. s. 50. PWN, Warszawa – Poznań.

SUMMARY

Longin Olesiński (1929–2003) was an outstanding expert on meadow vegetation. He conducted scientific work at the University of Agriculture and Technology in Olsztyn from 1955 until his retirement. His scientific achievements include 35 original works, as well as several dozen popular-scientific studies and expert opinions on grassland in Warmia and Mazury. His scientific research concerned mainly the flora of vascular plants and fungi of meadow and pasture habitats, with particular emphasis on peat bogs.

During his field research, Olesiński collected numerous bryophyte trials. Herbarium materials including mosses and liverworts were deposited in the bryophyte herbarium (KRAM-B) of the Institute of Botany of the Polish Academy of Sciences in Kraków. The purpose of this work is to present these resources in orderly form after prior revision of the collection.

Herbarium materials collected by Longin Olesiński include almost 3,000 trials from 1955–1994. They come mainly from north-eastern Poland, where he collected 210 species (187 mosses and 23 liverworts).

Wpłynęło: 10.05.2020 r.; przyjęto do druku: 17.12.2020 r.